

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 47 • nr. 6 • juni 2011 • €1,75 • www.sp.nl

'DOORKNOKKEN TOT WE WINNEN'

STOP BEZUINIGINGEN SOCIALE WERKPLAATSEN EN JONGGEHANDICAPTEN

MICHA DE WINTER: 'OPVOEDEN IS MEER DAN PUPPYTRAINING'

ONZINNIG EERSTE KAMER-GESTEGGEL

Arend van Dam

RESPECT!

In 2010 vierden de schoonmakers na negen weken staken de overwinning. En dat in een tijd dat veel commentatoren de vakbeweging 'niet meer van deze tijd' noemen. In deze uitgave van het Wetenschappelijk Bureau van de SP kijken Sjaak van der Velden en Diederik Olders terug op dit succesvolle voorbeeld van strijd tegen de neoliberale uitwassen van de maatschappij. Een boek over hoe de schoonmakers hun bijdrage leverden aan – in de woorden van organizer Said Afalah – 'een strijdbare samenleving'.

U kunt 'Respect!' bestellen voor € 5,-
in de SP-webshop: www.sp.nl/shop

ROOD

JONG IN DE SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ROOD ZOMERSCHOOL: EERSTE SPREKERS BEKEND!

Solidariteit: van onschatbare waarde of onbetaalbaar? Dat is komende zomer het thema van de ROOD zomerschool. De eerste namen van sprekers zijn inmiddels bekend. Eerste en Tweede Kamerleden, waaronder Arjan Vliegthart, Manja Smits en Sadet Karabulut, komen vertellen hoe het staat met de solidariteit in onze samenleving.

De ROOD zomerschool is van 16 tot en met 21 juli in Amerongen. Heb jij zin in een inspirerende en gezellige week? Meld je dan aan door vóór 1 juli 75 euro over te maken op gironummer 3158651, ten name van ROOD. Vermeld daarbij je naam en je lidnummer. Wees er snel bij, want het aantal plaatsen is beperkt!

MEER WETEN OVER DE ZOMERSCHOOL? MAIL DAN NAAR ROOD@SP.NL.

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Antoni Gracia, Robert de Klerk,
Gonnie Sluijs, Chris Versteeg

Aan dit nummer werkten mee
Suzanne van de Kerk, Bas Stoffelsen,
Karen Veldkamp

Foto cover
Bas Stoffelsen

Illustraties
Arend van Dam,
Wim Stevenhagen, Kees Willemen

De Tribune op internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

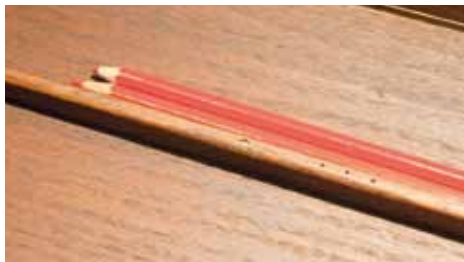
SP algemeen
T (010) 243 55 55
F (010) 243 55 66
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 42
F (010) 243 55 66
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Eerste Kamerverkiezingen

'Gênante vertoning'

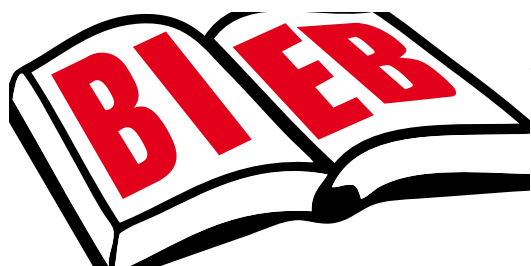
4

Jan Marijnissen en Micha de Winter

'Basisprincipes van de democratie op school uitleggen'

6

Bezuinigingen

'Onze bieb'

16

Thuiszorg staakt

'U snapt niet wat thuiszorgwerkers dóén!'

20

Kenia

'Hele levens zonder uitzicht'

22

21 **Uitgelicht: Laatste shuttle**

25 **Hans van Heijningen kijkt: También la Lluvia**

26 **Linksvoor: verzetsvrouw Gusta Olivier-Vonk**

28 **SP en Maurice de Hond gaan crowdsourcen**

29 **Slag om de havenpensioenen**

12, 13, 14, 15, 18, 19, 27 **Nieuws** 30 **Brieven en Opmerkelijk**

31 **puzzel** 32 **Theo de buurtconciërge**

COLUMN

Wat weegt een koe?

Wat weegt een koe? Ik zou zeggen: 675 kilo, al weet ik dat niet helemaal zeker. Iemand anders zegt misschien 875 kilo. We weten het niet precies, maar wat blijkt nu? Hoe meer mensen meedoen hoe dichter we het gewicht van de koe naderen.

Voor de meeste SP'ers is dit natuurlijk geen nieuws. Samen weten mensen meer dan alleen. Vraag één buurtbewoner naar de veiligheid in de buurt en je komt een hoop te weten. Maar doe een enquête in de hele buurt en je weet werkelijk alles! En wie goed luistert hoort niet alleen klachten, maar ook heel veel oplossingen.

Dat geldt ook voor de zorg. Daarom hebben we samen met Maurice de Hond een speciale site ontwikkeld om mensen bij elkaar te brengen om samen voorstellen te bedenken om de zorg beter en goedkoper te maken. 'Crowdsourcen' noemen we dat: met veel mensen ervoor zorgen dat de beste oplossing boven komt drijven.

Kijk gerust eens op www.sp.nl/tipsvoorzorg. Help mee met het bedenken van goede voorstellen om de zorg te verbeteren. Voorwaarde is dat de voorstellen praktisch zijn, snel in te voeren en niet veel geld kosten. Iedereen kan zijn zegje doen en samen stemmen we voor de beste voorstellen. Laten we samen de zorg beter, menselijker én betaalbaar maken. Doe mee en kijk snel op www.sp.nl/tipsvoorzorg!

Emile Roemer, fractievoorzitter SP

GEEN MEERDERHEID VAN CDA, VVD EN PVV

EERSTE KAMER GAAT GEWOON ZIJN WERK DOEN

Er was vooraf veel over te doen: wie stemt op wie en haalt de coalitie wel of geen meerderheid? Al het gesteggel over reststemmen, deeltjes en de kleur van stempotloden ten spijt kwam er uit wat er uit moest komen: geen meerderheid voor het kabinet-plus-gedoogpartner.

De Eerste Kamerverkiezingen zijn een geval apart. De op 3 maart gekozen leden van de Provinciale Staten kiezen de senatoren. In theorie is dan de samenstelling van de Eerste Kamer evenredig met de verkiezingsuitslag voor de Provinciale Staten. In theorie, want er kan een boel misgaan – bedoeld of onbedoeld. Omdat het aantal stemmers maar beperkt is, 566 in heel Nederland, en omdat bijvoorbeeld een Statenlid uit Zuid-Holland relatief meer mensen vertegenwoordigt dan een Statenlid uit Drenthe, kunnen kleine afwijkingen grote gevolgen

hebben. Sommige partijen halen hun Eerste Kamerzetels ‘ruim’, anderen maar net. Dat betekent dat een partij ervoor kan kiezen haar ‘ruime’ Statenleden te laten stemmen op een bevriende partij. Om te zorgen voor een extra zetel of te voorkomen dat er bij de berekening juist een zetel af gaat. Dat zijn doelbewuste afwijkingen. Er ontstond in de aanloop naar deze verkiezing commotie omdat het Zeeuwse Statenlid Johan Robesin door Rutte in zijn torentje werd ontvangen om hem ervan te overtuigen op een coalitiepartij te stemmen. Dat heeft gewerkt, want

het Statenlid heeft niet op de Onafhankelijke Senaatsfractie gestemd – zoals zijn Partij voor Zeeland vóór de verkiezingen beloofde – maar op een coalitiepartij, naar eigen zeggen de VVD. Maar het kan ook gewoon misgaan. Stemmen is mensenwerk, dus er zijn weleens Statenleden die per ongeluk het stembiljet onjuist invullen. Of, zoals bij deze laatste verkiezing, een D66-Statenlid dat met een blauwe pen in plaats van het verplichte rode potlood stemde. Omdat een ander D66-Statenlid ook nog eens op een PvdA'er stemde – waarschijnlijk strategisch – kostte dat foutje D66 een zetel. Ten gunste van: de SP. Tenminste: als alle onderhandelingsdeeltjes en deeltjes gelukt waren, had de SP een Eerste Kamerzetel *minder* gehad dan waar ze recht op had gezien de uitslag van de Provinciale Statenverkiezingen. Het klopt dus weer.

Eerste Kamerverkiezingen: ook rechts moest het vakje rood kleuren.

ZETELVERDELING EERSTE KAMER VANAF 7 JUNI 2011

VVD	16 zetels
PvdA	14 zetels
CDA	11 zetels
PVV	10 zetels
SP	8 zetels
D66	5 zetels
GL	5 zetels
CU	2 zetels
SGP	1 zetel
50+	1 zetel
PvdD	1 zetel
OSF	1 zetel

Tiny Kox, met zeven SP-collega's herkozen in de Eerste Kamer, vond de verkiezingen een 'gênante vertoning'. Kox: 'Omdat de uitslag precies is zoals we op 3 maart al verwachtten, kun je zeggen dat al het gesjoemel ook niet eens productief is geweest. Ik ga op 7 juni de nieuwe fractievoorzitters hierop aanspreken en samen oplossingen bedenken om hier op termijn vanaf te komen.' Volgens Kox is het een goede zaak dat VVD, CDA en PVV geen meerderheid hebben (37 van de 75 zetels): 'Dat het kabinet geen automatische meerderheid heeft, is een zegen voor

het daar van harte mee eens. Emile Roemer: 'Dat senatoren dat kunnen en willen blijkt wel uit het unaniem afserversen van het Elektronisch Patiëntendossier. Een politiek beladen onderwerp, maar de Eerste Kamer was eensgezind.' Toch heeft de coalitie nu geen meerderheid in de Eerste Kamer. Roemer: 'Daardoor zal Rutte het lastiger krijgen met de draconische voorstellen uit het regeerakkoord. De scherpe kantjes zullen eraf moeten.' Roemer verwacht het verzet tegen het kabinet-Rutte uit een heel andere hoek: 'Op straat, in de samenleving

'De scherpe kantjes zullen eraf moeten.'

de Eerste Kamer. Nu is er weer ruimte om wetsvoorstellen op basis van argumenten te behandelen en niet op basis van dreigementen. De Eerste Kamer moet bij wetten controleren of ze uitvoerbaar zijn, wat de gevolgen voor de maatschappij zijn en of het wel past binnen onze internationale afspraken. Ik weet zeker dat juist ook VVD- en CDA-senatoren door deze uitslag blij zijn dat zij gewoon hun werk kunnen gaan doen.'

De fractievoorzitter in de Tweede Kamer is

zie je het verzet groeien. WSW'ers, leraren, verpleegkundigen, brandweer: hun stem klinkt steeds harder. Ik verwacht een hete zomer en een stormachtige herfst. Want bij de volgende begroting zullen nog meer mensen echt gaan merken waar VVD, CDA en PVV het geld komen halen.'

tekst Diederik Olders

foto Goos van der Veen Hollandse Hoogte

COLUMN

De eeuwige stad

Voor het eerst sinds lang was ik in mei weer eens een paar dagen in Rome. Het blijft voor mij de mooiste stad die ik in mijn leven ooit gezien heb. Het weer is er aangenaam. De mensen, het eten en bovenal de stad zijn een warm bad voor wie er gevoelig voor is. De meeste indruk maakt op mij de geschiedenis van de stad.

Die geschiedenis staat garant voor een jaarlijkse stroom van miljoenen toeristen en is daarom de gouden kip van de stad. Mensen willen zien wat er over is uit de tijd van de keizers rond het jaar nul; ze willen zien hoe na de terugkeer van de paus uit Avignon de stad weer helemaal opleefde en welke nalatenschap dat heeft opgeleverd; en men wil zien wat het moderne Rome van na de eenwording in de negentiende eeuw voortgebracht heeft. Omdat juist die geschiedenis de stad zo uniek maakt, is het gemeentebestuur zich terdege bewust van de noodzaak een en ander te conserveren. Maar niet alleen de aantrekkelijke commerciële kanten van die geschiedenis spelen daarbij een rol.

Als we het metrostation bij het Piazza della Repubblica verlaten, komen we langs een van de vele velden die er in de stad ook zijn, waar slechts een paar oude brokstukken liggen, ogenschijnlijk doelloos. Waarom? Waarom niet een projectontwikkelaar de kans gegeven daar een mooi kantorencomplex neer te zetten? Nou, dat doen wij dus niet, want wij koesteren onze historie, ook als die niet direct 'toegankelijk' is voor de passant; zo moeten de Romeinen denken.

Dat is toch wel andere koek dan de manier waarop wij in ons land met onze geschiedenis omgaan. We vinden veel al snel 'ouwe troep'. Weg ermee, want dat is immers verleden tijd. We moeten naar de toekomst kijken, heet het dan. En daarom zien nu bijna al onze stadscentra er hetzelfde uit. Het zijn arme geesten, die daar verantwoordelijk voor zijn.

Jan Marijnissen

‘VERBETER DE WERELD, BEGIN BIJ DE OPVOEDING’

Veel mensen vinden opvoeden ingewikkeld. Ze stellen zichzelf vragen als: hoe moet ik straffen? Moet ik eigenlijk wel straffen? Wat sta ik toe en wat niet? Micha de Winter, zelf vader, begrijpt dat wel, maar vindt ook dat ouders te veel onnodig bang en onzeker gemaakt worden; niet in de laatste plaats door professionals die beter zouden moeten weten. Zijn motto: opvoeden doe je bij voorkeur samen met anderen.

Het is op een van die stralende dagen van april wanneer ik, geleid door mijn navigator, via binnendoorweggetjes in een idylle terechtkom. Het is een dorpje op een steenworp afstand van de stad Utrecht. Hier woont de man die algemeen achting geniet vanwege zijn bijzondere inzet voor het belang van het kind. Hij heeft vandaag ‘opdag’, dat wil zeggen dat hij en zijn vrouw bij hen thuis passen op hun twee kleinkinderen. De een baddert lekker in een teil en de ander leert op schoot van zijn vader, die er ook is, de toetsen van de piano te bewegen. We trekken ons terug in een tot kantoor verbouwde schuur bij het huis. Twee maal thee; het gesprek kan beginnen.

› **Wat dacht je als eerste toen je de leeftijd hoorde van de schutter van Alphen aan de Rijn?**

‘Hij was vierentwintig, toch? Het eerste wat ik dacht was: wist iemand dat er iets aan de hand was met die jongen? Dat moet haast wel. Daarom was ik verbijsterd dat hij een wapenvergunning had. Als ik met mijn bootje wil varen moet ik eerst een certificaat halen, daarvoor wordt mijn doopceel gelicht, en hij loopt zomaar rond met een wapenvergunning én wapens. Bizar.’

› **Bestaan er wezenlijke verschillen tussen de jeugd van tegenwoordig en ons – we zijn beiden ongeveer even oud – destijds?**
‘Die zijn er wel, al zijn er meer overeenkomsten. Maar om eens een in het oog springend verschil te noemen: mijn studenten lezen geen serieuze kranten en slechts heel weinig

boeken. Ze zijn wel geïnteresseerd in informatie maar verwerven die op een andere manier, vooral via internet. Ik zie het ook aan mijn zoon: alles gaat via de computer. Ze weten tegenwoordig over heel veel dingen iets, bewonderenswaardig gewoon, maar de diepte in wordt al snel saai gevonden. Ik heb mijn manier van lesgeven daarop moeten aanpassen.’

› **Hoe dan?**

‘Door goed na te denken over hoe je de stof presenteert, door veel afwisseling te brengen en, vooral, door het uitlokken van debat. Ik heb heel veel gemotiveerde studenten. Maar natuurlijk, er zijn er ook die vallen onder de roemruchte zesjescultuur.’

› **Maar sprekende over jouw vak lijken me intelligentie en inzet één ding, maar een mens- en maatschappijvisie lijkt me net zo belangrijk.**

‘Klopt. Daarom vind ik de beste studenten ook de studenten die niet alleen goed zijn in ons vak en slim en nieuwsgierig zijn, maar ook een grote belangstelling en betrokkenheid aan de dag leggen voor de wereld om hen heen.’

› **We kunnen niet spreken over dé jeugd van tegenwoordig?**

‘Nee, net zomin als in de tijd dat wij jong waren. Gisteren was ik nog op een echt zwarte vmbo-school en dan zie je die verschillen tussen leerlingen ook. Je ziet daar jongens hangen in hun stoel, petje op, geen enkele interesse, waarschijnlijk net geblowd, er

zit bijna geen leven in. Maar toen ik in een dance-klas kwam, zag ik weer dat de vitaliteit ervan afspat.’

› **Volgens de lage schatting worden jaarlijks zo’n honderdduizend kinderen slachtoffer van mishandeling, misbruik en verwaarlozing.**

‘Het is een walgelijk getal.’

› **Neemt het toe?**

‘Dat weten we niet; dat is moeilijk vast te stellen. Maar we kunnen wel vaststellen dat ondanks de toename van het belang van mensenrechten en de enorme toename van de grootte van het zorgapparaat, we dit probleem niet onder controle krijgen. Er is een hypothese die zegt dat het vroeger minder erg was omdat de sociale controle in de kleine, hechte gemeenschappen groter was.’

› **Maar de normen waren toen ook anders.**

‘Zeker. Een kind een schop geven als het iets verkeerd had gedaan, hoorde er toen gewoon bij.’

› **Toch vraag je je af: honderdduizend kinderen slachtoffer. Hoe kan dat?**

‘Die vraag stel ik mij ook. Hoe kan het? We wonen zo dicht op elkaar. Ik heb het zelf meegemaakt in mijn buurt. Plotseling hoorde ik overal zoemen dat er ook in mijn straat een kind werd mishandeld, terwijl ik geen flauw benul had. Toen dacht ik: hoe kan dit? Mijn conclusie: de doorgeschoten individualisering. Dat het individu belangrijker is geworden is natuurlijk prima. Maar dat proces van voortschrijdende individualisering heeft ook een schaduwzijde: we bemoeien ons steeds minder met elkaar. Laat staan dat je je bemoeit met de opvoeding door iemand anders. Dat is een groot taboe.’

› **Is dat iets van de moderne tijd?**

‘Binnen de zuilen was vroeger sprake van sociale controle. Overigens iets waar we toen ook lang niet altijd blij mee waren, maar er was wel meer onderlinge bemoeienis. Door het wegvallen van die verbanden is er een vacuüm ontstaan, en het gevolg is

geweest dat er meer en meer individualisme is ontstaan.'

› **Is er een constante waarneembaar als je de ouders tegen het licht houdt?**

'Vaak kom je isolement en psychiatrische problemen tegen, vaak ook alcohol en drugs, vaak zijn mensen zelf in hun jeugd mishandeld. Het komt overal voor, ook op de Gooise matras.' Hij zucht. 'Daarom vind ik het ook moeilijk om over 'ouders' te praten. Natuurlijk, ouders zijn ouders, maar om het fenomeen te kunnen begrijpen moeten we ook vanuit een ander perspectief ernaar kijken. Kijk, zo'n kind wordt mishandeld en soms zelfs, zoals Savanna, vermoord. Dat is het feit, maar interessant is natuurlijk ook de vraag: wat waren de omstandigheden, wat heeft de vader tot zijn daad gebracht, waarom greep er niemand in? De vraag waar ik mee zit is: nu er heden ten dage zo veel meer aandacht is voor slachtoffers, waarom dan niet voor deze categorie, nota bene de groep in de samenleving die het meest kwetsbaar is, kinderen.'

› **Hoe verklaar je dat er steeds meer kinderen professionele hulp nodig hebben?**

'Ik heb hier cijfers van een collega van mij en daaruit blijkt dat het aantal meldingen bij Bureau Jeugdzorg sinds 2004 met 58 procent is toegenomen. Het aantal contacten bij de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling stijgt sinds 2004 jaarlijks met gemiddeld 16 procent. De keren dat er een maatregel in het kader van de Jeugdreclassering is uitgevaardigd is sinds 2004 met 64 procent gestegen. Dat zijn enorme stijgingen, echt schokkend. De vraag is: hoe komt dit in godsnaam. De meeste professionals zeggen dan: 'Zie je wel, er is iets mis met de jeugd van tegenwoordig en dus moeten we meer professionals hebben.' Zo zegt PvdA'er Marleen Barth, hoofd van de ggz-lobby: 'Er moet in elke school een psychiater komen.' Ik denk dat hier helemaal niets van klopt. De Rotterdamse psychiater Verhulst doet al vele jaren epidemiologisch onderzoek naar problemen bij kinderen en zijn conclusie is dat er in de loop van de jaren op dat vlak niet veel veranderd is. Er is helemaal geen explosie van ADHD en depressies bij kinderen, de aantallen blijven vrij stabiel. We hebben dus te maken met een enorme toename van de vraag naar zorg, terwijl er eigenlijk geen grond voor is.'

› **Hoe ligt dat in vergelijking met andere landen?**

'Unicef rekent elk jaar uit dat de Nederlandse kinderen de gelukkigste zijn van de hele wereld. Mijn hypothese is eigenlijk: te vaak

'De individualisering van de opvoeding is te ver doorgeschoten'

en te snel worden problemen bij kinderen omgezet in labels die toegang verschaffen tot de jeugdzorg. Ik zal je twee voorbeelden geven van hoe dat gaat. Ik houd me veel bezig met jongerenoverlast. Elke gemeente heeft daarvoor tegenwoordig een meldpunt. Het gevolg? Ouderen gaan niet meer naar die jongeren toe om het over die overlast te hebben, nee, ze bellen het meldpunt, die schakelt professionals in en aan het eind van het liedje wordt er niks opgelost. Dan de ADHD-explosie. Jantje is thuis druk, op school af en toe lastig, en het eerste wat wordt gezegd is: 'Zullen we niet eens naar Jantje laten kijken?' Op school is dan meestal wel een zogenaamd zorgteam dat zorgt voor een indicatie. Deze teams zijn de grote producenten van die labels. En vergeet niet: elk verstrekt label staat weer voor een dbc (diagnose-behandelcombinatie), en is goed voor een 'rugzakje' met geld voor het kind en de school. Ik heb duizenden voorbeelden van hoe dit systeem uit de hand gelopen

is. Het lijkt wel een industrie die zijn eigen vraag genereert.'

› **Maar is het niet zo dat kinderen nu dagelijks veel meer impressies opdoen dan vroeger? Allemaal impulsen.**

'Ja, maar dat zeiden ze in 1900 ook al. Mijn zoon had vroeger toen hij zat te studeren altijd muziek aanstaan, zat tegelijkertijd te msn'en, en weet ik niet wat allemaal. Of het verstandig is weet ik niet, maar volwassenen denken altijd als kinderen iets anders doen dan zij, dat het niet goed kan zijn. Maar zij groeien ermee op. Er wordt zelfs beweerd dat de werking van onze hersenen verandert onder invloed van al die nieuwe technologie om ons heen. We worden er springerig van en kunnen niet meer de rust opbrengen om een boek te lezen. We missen contemplatie. Ik merk het zelf ook. Voor dat boek dat ik geschreven heb ben ik een half jaar in Wassenaar in een soort wetenschappelijk klooster gaan zitten, ik had twee weken no-

‘Opvoeding is meer dan puppytraining’

dig om de rust te krijgen die nodig was voor het schrijven.’

› **Ik laat Micha een krantenbericht lezen. De kop: ‘Strop door komst jop.’ Het stukje vertelt over een buurt in Berghem die geen jongeren-ontmoetingsplek wil omdat dat alleen maar overlast geeft en, vooral, zal leiden tot waardedaling van hun woningen. Men vreest ‘geluidsoverlast, ongewenst afval, schade door vernielingen van natuur en eigendommen, en een daling van het veiligheidsgevoel door bedreigingen’.**

‘Is dit echt of is het een grap? Dit is een symptoom van de maatschappelijke ziekte waar ik aandacht voor vraag. Het is de afbraak van wat ik de pedagogische *civil society* noem. Die mensen die dit zeggen hebben zelf ook kinderen, misschien nu nog klein, maar als ze straks in de puberteit komen willen die ook hun leeftijdsgenoten kunnen treffen om te hangen en te kletsen.

Dit is een voorbeeld van mensen die hun eigen belang zo opblazen dat ze niet meer zien dat ze ook nog deel uitmaken van een sociaal leven met anderen. Dit is individualisme, angst en boosheid ten voeten uit. Het grappige is trouwens dat onderzoek heeft uitgewezen dat juist in dooie buurten de waarde van huizen daalt; juist in levendige, jeugdige buurten stijgt de waarde.’

› **In de aanpak van hinderlijke, overlastgevende en criminele jongeren pleit je in je boek tegen de overdaad aan technologische, anonieme middelen en voor de rechtstreekse confrontatie.**

‘Opvoeden en tot een vergelijk komen door middel van overleg en afspraken is domweg veel effectiever.’

› **Vind jij ook dat we meer blauw op straat moeten hebben?**

‘Kijk, grenzen zijn er om bewaakt te worden en daar heb je de politieagent soms bij

nodig. Helder. In het verleden zijn we daar misschien te soft in geweest. Maar meer blauw op straat is geen vervanger voor wijkende opvoeders, en ook geen substituut voor gesprekken van mensen onder elkaar waarin ze samen problemen oplossen door afspraken te maken.’

› **De meeste jongeren komen na verloop van tijd, wanneer ze op zichzelf of samen gaan wonen, toch gewoon vanzelf op het rechte pad?**

‘Ja, dat geldt voor tachtig, negentig procent van de jongeren, behalve voor diegenen die al op jonge leeftijd in aanraking zijn gekomen met echte criminaliteit.’

› **De kern van je boodschap is eigenlijk: de individualisering van de opvoeding is doorgeschoten.**

‘Ja. Elk onderzoek, ook neurobiologisch onderzoek, wijst uit dat kinderen het best gedijen in rijke, sociale netwerken. Hoe meer volwassenen er buiten de ouders bij de opvoeding betrokken zijn, hoe beter het is voor een kind. En wat we zien is dat die netwerken juist aan het afkalven zijn. Wat ze in Amerika bedoelen met: *bowling alone*.’

› **Niet alleen die netwerken kalven af, maar mensen hebben ook steeds meer de neiging om weg te kijken in plaats van iets te zeggen en op te treden, is mijn indruk.**

‘Zeker, maar het interessante is – en dat blijkt ook uit ons eigen onderzoek – dat de wal het schip aan het keren is. Ik zie ontzettend veel ouders die begrijpen dat het goed is wanneer meerdere volwassenen betrokken zijn bij de opvoeding van hun kinderen. Ik zie het ook op ouderavonden waar ik spreek, daar komen soms driehonderd ouders op af.’

› **Ja, die komen voor jou.**

‘Oké, dat mag zo zijn, maar ik merk tijdens de discussie die losbarst op zo’n avond dat die ouders allemaal zoeken naar antwoorden waar de anderen ook naar op zoek zijn. Ik weet zeker dat het voor ouders goed is wanneer er contact bestaat, dat er uitwisseling is van ervaringen. Laatst zat ik in een discussie over hoe om te gaan met de kinderen in relatie tot alcoholgebruik. Heel mooi om te zien hoe dat dan gaat.’

› **Wreekt zich hier niet dat we hebben gekozen voor een 24-uurseconomie waarin ook nog eens beide partners geacht worden te werken?**

‘Maar zeker. Maar nogmaals, ik denk dat de wal het schip aan het keren is. Die *ratrace* heeft zijn schaduwkant en mijn indruk is

Prof. dr. Micha de Winter is in 1951 geboren in Oss. Zijn vader was onderzoeker bij het bedrijf Organon dat nu – opgekocht door MSD – zo in de problemen is. Micha is hoogleraar Pedagogiek aan de Universiteit Utrecht. Hij publiceerde vele artikelen en boeken, zoals 'Het voorspelbare kind', 'Kinderen als medeburgers', 'Het alziend oog van de leerling' en 'Opvoeding in democratie'. Daarnaast adviseert hij zowel de regering als het parlement inzake pedagogische vraagstukken. Hij is ook nog lid van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling. 'Verbeter de wereld, begin bij de opvoeding.' Dat is de titel die prijkt op zijn laatste boek, dat onlangs uitkwam bij uitgeverij SWP in Amsterdam. Het honderdvijftig pagina's tellende werk kreeg als ondertitel mee: 'Vanachter de voordeur naar democratie en verbinding.' Het boek was de directe aanleiding voor het houden van dit vraaggesprek.

dat steeds meer mensen zich daar bewust van worden. Ik ken een kinderdagverblijf waar de leiding het vervelend vond dat er nooit iets gemeenschappelijks was van alle kinderen, alle ouders en de teamleden. Dus besloot men op zaterdagochtend een gezinsfietstocht te houden, met iedereen. Tot hun verbazing kwam iedereen opdagen, dat bleek dus in een enorme behoefte te voorzien. Echt, er bestaat een grote behoefte om het opvoeden van kinderen met anderen te delen.'

› **Laten we het eens over het doel van de opvoeding hebben. In je boek schrijf je dat de opvoeding ook moet gaan over 'het begrijpen en internaliseren van democratisch burgerschap, humaniteit en vrijheid'.**

'Opvoeding is meer dan een puppytraining. Kijk, mijn gevoel is dat de democratie en de rechtsstaat in gevaar zijn. Vissen denken niet na over het water waarin ze zwemen, zo is het ook met veel jongeren die denken dat vrijheid, mensenrechten en democratie vanzelfsprekendheden zijn. En dat zijn ze niet. Zeker, de democratie kent gebreken, maar er is nergens ter wereld een beter systeem om een beetje fatsoenlijk met elkaar te leven. We moeten daar veel meer en intensiever bijilstaan, in de opvoeding

en in het onderwijs, impliciet en expliciet. Respect, wederkerigheid en begrip voor de ander zijn zaken die je moet leren. Vergeet niet: alle grote, wrede conflicten in de wereld zijn altijd en overal begonnen met het dehumaniseren van de ander.'

› **Maar hoe breng je dit over op leerlingen?**

'Wij zijn met ons project begonnen na de moord op Theo van Gogh in 2004. Zelfs op basisscholen gebeurden in de nasleep op die moord de meest verhitte dingen: kinderen die hun leraren verrot scholden, maar ook leerkrachten die het helemaal zat waren. Wat te denken van een kind van acht dat zegt: 'De juf moet dood, want de juf is geen goede moslim. En ik mag dat zeggen, want ook ik heb vrijheid van meningsuiting.' Leerkrachten woedend natuurlijk. Toen heb ik hen gevraagd wie dat meisje ooit heeft uitgelegd dat dit geen juiste uitleg is van de vrijheid van meningsuiting. Want vrijheid van meningsuiting betekent niet dat je anderen mag uitschelden, kwetsen of op een andere manier in zijn integriteit schaden. Voor kinderen is dit een verdomd ingewikkelde vorm van vrijheid. Kijk eens wat erover gediscussieerd wordt op de opiniepagina's van de kranten; en kinderen zouden dat dan allemaal uit zichzelf moeten kunnen begrijpen? Natuurlijk niet, daarom moeten we de basisprincipes van de democratie uitleggen, juist op school.'

› **Maar hoe doe je dat?**

'Wij hebben de afgelopen vijf jaar projecten ontwikkeld waarmee we de leerlingen vertrouwd maken met die principes die de democratie kenmerken. Zo leren we ze samen beslissingen te nemen over dingen waar ze het niet over eens zijn. Je kunt net zo lang doorpraten totdat iedereen het eens is; je kunt de meerderheid laten beslissen, maar hoe ga je dan met de minderheid om; allemaal op het niveau van die kinderen. We hebben ook lessen ontwikkeld die uitleggen wat het verschil is tussen democratie en dictatuur. Een andere gaat weer over de vraag: wat is rechtvaardigheid?'

› **Je vindt dat dit op alle scholen onderwezen moet worden?**

'Ja, dat vind ik. Het is te belangrijk om onbesproken te laten. En sinds 2005 staat dat ook in de wet, maar de uitvoering verschilt nogal per school. Want de zogenaamde vrijheid van onderwijs maakt dat elke school zelf mag bepalen hoe men invulling geeft aan die wettelijke verplichting iets te doen aan 'burgerschap'. Het resultaat is dat sommige scholen er nauwelijks iets aan doen, maar andere doen het prima.'

› **Je stelt dat we allemaal in een opvoedingskramp verkeren, als gevolg van angst. Hoezo een kramp, en hoezo als gevolg van angst?**

'Als je bijvoorbeeld ziet hoe angstig mensen zijn voor de Cito-toets van hun kinderen. Het belang dat aan die toets wordt gehecht is ook veel te groot, bij de school en daarom ook bij de ouders. We worden van alle kanten, vooral door lobbygroepen, voor van alles en nog wat bang gemaakt en dat leidt tot een wijdverbreide kramp. En dat is natuurlijk weer niet bevorderlijk voor een goede, ontspannen opvoeding. De consultatiebureaus vragen de ouders van een kind van acht weken werkelijk het hemd van het lijf, allemaal met de nobelste bedoelingen – geen Savanna's meer – maar het werkt contraproductief. Mensen haken daardoor af en zo zijn we samen dat fantastische systeem van consultatiebureaus aan het ontmantelen.'

› **Zijn de drie r'en van vroeger eigenlijk niet gewoon nog steeds de essentie van de opvoeding: rust, reinheid en regelmaat?**

'Ik heb er zelf ooit mijn eigen drie r'en aan toegevoegd: recht, respect en ruimte. De oude r'en gaan immers meer over verzorging dan over opvoeding. Te vaak wordt gedacht dat opvoeding gelijk staat aan consequent zijn, en positief gedrag belonen en negatief gedrag negeren. Ik maak daar bezwaar tegen. Je moet je ook de vraag stellen: waartoe voeden wij op?'

› **Is het eigenlijk niet raar dat iedereen zomaar mag opvoeden, terwijl je zelfs voor het grootbrengen van varkens een diploma moet hebben?**

'Daarom vind ik die consultatiebureaus ook zo belangrijk. Helaas worden die bureaus nu vooral ingezet om stoornissen bij kinderen eruit te halen. Want dat is bij uitstek de plek waar het dáárover moet gaan: hoe voed je op. Helaas is daar steeds minder aandacht voor. Ik vind dat er daarnaast nog meer plekken zouden moeten zijn waar ouders – liefst met elkaar – praten over de opvoeding; we hoeven het niet allemaal aan de professionals over te laten. Dat kan op scholen en op de kinderopvang. Onderzoek laat zien: hoe beter het contact tussen de school en de ouders, hoe beter het is voor het kind. Het bevordert schoolsucces én maatschappelijk succes.'

› **In je boek zeg je dat de neoliberale filosofie niet alleen de economie domineert maar ook het jeugdbeleid. Hoezo?**

'Wel, de neoliberale filosofie schrijft voor dat we alles, dus ook de problemen van en

met jongeren, moeten herleiden tot het individu. De mens is immers vrij in zijn keuze en dus voor honderd procent verantwoordelijk voor zijn gedrag. Oog voor de invloed van sociaaleconomische factoren hebben de neoliberalen niet. Gevolg is dat alle remedies en therapieën individueel zijn en maatschappelijke misstanden in stand blijven. Ondertussen werden nuttige voorzieningen en afspraken afgeschaft, zoals het net van wijkverpleegkundigen en onderwijzers die elk jaar bij de leerlingen thuis gingen kijken.'

› **Waarom hebben we de afgelopen decennia zou weinig gehoord van de mensen uit jouw beroepsgroep?**

'Goeie vraag. In de jaren zestig en zeventig waren er nog wel sociaal pedagogen die zich inzetten voor bijvoorbeeld kansarme jongeren, zoals dat toen heette. Maar dat pedagogen zich ook met politiek en samenleving bemoeiden is nog langer geleden. Vanaf begin jaren tachtig zijn de meeste meegegaan in die neoliberale kijk op dingen. In de afgelopen jaren is dat eigenlijk steeds erger geworden. De overgrote meerderheid heeft zich op die klinische aanpak gestort. De meeste zijn dus ook gaan werken in de diagnostiek en houden zich als therapeut bezig met het behandelen van psychosociale problemen, ADHD, enzovoorts. Dit geldt trouwens ook voor het onderzoek in het kader van de pedagogiek. Voor individugerelateerd, psychosociaal onderzoek is veel meer geld beschikbaar dan voor pedagogisch onderzoek dat gericht is op de relatie individu – omgeving.'

› **Is er een kentering gaande?**

'De disproportionele aandacht voor de psychosociale kant is nog steeds zó massief. En de belangrijkste reden is dat daarvoor geld binnen te halen is. En voor mijn tak van sport komt wel wat meer steun, maar het is nog steeds een heel smal deel van de pedagogiek. Hoewel, ik ben wel optimistisch. Ik ben vijf jaar geleden begonnen met een masteropleiding op dit terrein omdat alleen al de Universiteit Utrecht jaarlijks 350 studenten pedagogiek aflevert, die allemaal de klinische kant opgingen. Ik dacht: dat kan niet goed gaan. Daarom zijn wij die opleiding 'maatschappelijke opvoedingsvraagstukken' begonnen, waarin we het vooral hebben over de relatie tussen de maatschappelijke omstandigheden, opvoeden en beleid. Nu melden zich jaarlijks zo'n zestig studenten voor die opleiding. Toch een aardig resultaat.'

› **En komen je studenten ook aan het werk?**

'Ja, dat gaat heel goed. Veel komen er bij

'De neoliberale filosofie domineert naast de economie ook het jeugdbeleid'

gemeenten terecht en dat zal nog wel verder toenemen nu het hele jeugdbeleid aan de gemeenten wordt toebedeeld.'

› **Je bent voor vitale buurten die divers zijn samengesteld. Waar moet je beginnen?**

'Overall komen nu die Centra voor Jeugd en Gezin. Mijn advies is: maak van die centra dé plek in de buurt voor kinderen en hun ouders. Zorg dat daar de problemen, bijvoorbeeld met hangjongeren, opgelost kunnen worden. We moeten op zoek naar nieuwe vormen, naar een nieuwe infrastructuur die ons op een moderne manier bij elkaar brengt. We moeten leren samen te leven door samen te werken.'

› **Welke tips heb je voor ouders van jonge kinderen.**

'Ik heb er in ieder geval één, niet vanuit de

theorie maar meer vanuit mijn eigen ervaring als vader. Toen wij kinderen kregen, hebben we besloten met andere ouders samen een crèche te beginnen. Die ervaring heeft mij geleerd dat als je de opvoeding van je kind deelt met anderen, dat het leven en de opvoeding veel makkelijker en prettiger maakt. Je bespreekt samen je problemen en je dilemma's, je helpt elkaar uit de brand als je bijvoorbeeld ziek bent, je bent er gewoon voor elkaar. Dat is een enorme steun.'

tekst Jan Marijnissen
foto's Suzanne van de Kerk

5 VRAGEN AAN

RONALD VAN RAAK

SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak heeft geen medelijden met een vergeeten groep slachtoffers van de economische crisis: de consultancy- en adviesbureaus. De Tweede Kamer heeft vorig jaar namelijk de Roemernorm ingesteld: ministeries mogen maximaal 10 procent van hun personeelskosten aan dure externe medewerkers uitgeven.

› Sinds wanneer is de SP blij met ontslagen?

‘Mensen die goed werk leveren moeten we koesteren, maar mensen die zulk slecht werk leveren voor zoveel geld moeten we op staande voet ontslaan. Deze externe medewerkers huren vooral weer andere externen in, voor soms wel 3500 euro per dag.’

› Goede raad is toch duur?

‘Nee, externe adviseurs zijn vaak minder betrokken bij een organisatie, leiden tot scheve ogen bij vaste medewerkers en nemen na afloop alle kennis en kunde weer mee.’

› Zijn er dan helemaal geen goede adviseurs?

‘Jawel, maar dat zijn vaak oud-ambtenaren die ontslag nemen om zich als adviseur weer in te laten huren. Dat zijn nog steeds goede ambtenaren, maar nu voor veel te veel geld.’

› Waarom gingen overheden daarmee akkoord?

‘Door de marktwerking zouden mensen zogenaamd niet meer willen werken voor een normaal loon. Maar nu de overheden bezuinigen blijkt er helemaal geen markt te zijn voor deze adviseurs.’

› Je hebt echt geen medelijden met de failliete adviesbureaus?

‘De ministeries huren nu een kwart minder externen in, dat levert 260 miljoen op. Als ook gemeentes en provincies de Roemernorm overnemen zou dat nog eens 1,5 miljard opleveren. Nu plengen die dure adviesbureaus krokodillentranen.’

› ‘AANDEELHOUDERS NUON, STOP GEGRAAI!’

SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut riep half mei in Amsterdam Nuon-aandeelhouders op om het gegraai aan de top te stoppen. Al eerder stuurde SP-Kamerlid Paulus Jansen een brief aan de zeventig Nederlandse gemeenten en provincies die samen 51 procent van de aandelen van Nuon bezitten – de rest is van het Zweedse staatsbedrijf Vattenfall. Nuon-topman Morelisse krijgt een salarisverhoging van zeventig procent en komt uit op €750.000 per jaar – vier keer zo veel als de minister-president. Daarnaast ontvangt hij nog een compensatie van €724.000 voor inkomsten die hij bij zijn vorige werkgever Essent is misgelopen. De oproep van Jansen en Karabulut: gebruik uw stem als aandeelhouder om dit gegraai te stoppen. De oproep had succes, maar het bleek net onvoldoende. Een nipte meerderheid, van 50,94 procent, steunde het gegraai. Karabulut: ‘Dit is gegraai ten top. De privatisering van energiebedrijven gaat ten koste van de duurzaamheid, de rekening voor consumenten blijft stijgen en nu dit gegraai. Allemaal redenen om die privatiseringen weer terug te draaien.’

foto Jos van Zetten

foto Bas Soffeisen

› EMILE ROEMER KRIJGT HET MEESTE VERTROUWEN

Emile Roemer geniet van alle fractievoorzitters in de Tweede Kamer het meeste vertrouwen onder de bevolking. Dat blijkt uit een peiling van Maurice de Hond van begin mei. De SP-voorman kreeg van de ondervraagden een 5,8 als rapportcijfer voor zijn werk als fractieleider. Dat cijfer lijkt niet al te hoog, maar Roemer haalde wel

als enige een voldoende. De nummer twee op de lijst, Alexander Pechtold van D66, scoorde een 5,1 en Jolande Sap (GroenLinks) een 5. Geert Wilders kreeg een 4,3; Marianne Thieme (Partij voor de Dieren) en Kees van der Staaij (SGP) moeten met knikkende knieën naar huis of Tipp-Ex kopen: zij haalden een 3,9.

VROEG OF LAAT SPRINKHANEN

December 2007 - Als Ewout Irrgang spreekt over fiscale sprinkhanenbestrijding wordt er nog heftig gereageerd op het woord sprinkhaan. De sprinkhanen zijn de grote opkoopfondsen die gekochte bedrijven volstoppen met schulden om ze daarna met meestal forse winst te verkopen. Dit soort transacties is extra aantrekkelijk omdat de rente aftrekbaar is voor de winstbelasting – de rente van de leningen waarmee het bedrijf is opgekocht.

Ewout Irrgang in het debat: 'Ik vind niet dat de fiscus dit soort gedrag, dus het leeghalen van ondernemingen, het zwaar 'verschulden' van ondernemingen, fiscaal moet subsidiëren.'

Gezonde bedrijven als de Hema en PCM werden op die manier leeggehaald. Minister Bos kwam in antwoord op de vragen van Irrgang met de voorzichtige toezegging om 'met de Kamer van gedachten te willen wisselen over de eventuele mogelijkheid om de renteaftrek verder aan te scherpen'. De aanscherpingen die uiteindelijk kwamen, stelden zo weinig voor dat Ewout Irrgang in 2008 zelf met een voorstel kwam om de renteaftrek voor bedrijven te beperken. Alhoewel een vergelijkbare regeling in Duitsland met succes in de praktijk was gebracht, durfde de Kamer (met uitzondering van GroenLinks en de PvdD) het niet aan

foto Peter Hliz, Hollandse Hoogte

Tijdens een 'algemeen overleg' in de Tweede Kamer op 12 december 2007 zei VVD'er Frans Weekers over het ter discussie stellen van de renteaftrekbaarheid van vreemd vermogen: 'dat lijkt me met een kanon op een mug schieten en het zou veel negatieve bijeffecten hebben.' Nu is hij de staatssecretaris die precies dát voorstelt.

om ermee in te stemmen. Het bleef allemaal vooral bij het 'wisselen van gedachten'.

3 mei 2011 – Bijna vier jaar later kopt het Financieel Dagblad op de voorpagina: 'Meerderheid Kamer steunt snelle aanpak sprinkhanen'. 'Een meerderheid in de Tweede Kamer van VVD, CDA en PVV

wil dat bedrijven die zijn volgeladen door durfkapitalisten volgend jaar al worden aangepakt', zo begint het artikel. Staatssecretaris Frans Weekers van Financiën wil de renteaftrek gaan beperken.

Waar hebben we dat eerder gehoord?

foto archief SP

> OUDE IJSSELSTREEK ECHTE SP-AFDELING

'Een jaar geleden zijn we bijeengekomen met zo'n zestien SP-leden, en nu zijn we een SP-afdeling.' Voorzitter Maurits Gemmink van SP-afdeling Oude IJsselstreek vertelt over de stormachtige opkomst van de tomaat in de Oost-Gelderse gemeente. Na 'werkgroep' en 'afdeling in oprichting' mag SP Oude IJsselstreek zich nu een heuse SP-afdeling noemen. Ze begonnen goed: 'Met een actievoeren. In

onze Vogelbuurt zijn sloopplannen en de bewoners hadden geen idee wat hen te wachten stond. We zijn de buurt ingegaan, hebben enquêtes gehouden, gesproken met mensen. Resultaat is dat de woningbouwcorporatie veel beter is gaan communiceren met de bewoners. Binnenkort gaan we weer de buurt in om te peilen of het nog steeds goed gaat.' Gemmink was vanaf het begin een van de

trekkers: 'Ik ben al bestuurslid in Amersfoort geweest, dus ik wist wat er nodig is om een echte SP-afdeling op

te zetten. Wat me op is gevallen dit jaar, is hoe soms de puzzelstukjes allemaal goed kunnen vallen. Ben je nét van plan een hulpdienst op te zetten, kom je een SP-lid tegen dat sociaal recht studeert en wel eens wat voor de afdeling wil doen. Verder hadden we onder onze leden mensen met veel actie-ervaring uit de tijd dat hier protest was tegen de kerncentrale net over de grens in Kalkar. We konden dus snel beginnen.' Gemmink denkt dat er weinig verandert door de nieuwe 'status': 'Maar we gaan het wél vieren. Met actie, want op 8 juni is hier in de gemeente de vergadering van de VNG waarin ja of nee wordt gezegd tegen het verschrikkelijke bestuursakkoord.'

> 'IN DE BREDTE'

ROOD, jong in de SP, organiseerde op 21 mei een debataavond over de toekomst van het hoger onderwijs. Aan tafel zaten filosoof André Klukhuhn, voorzitter van het college van bestuur van de Technische Universiteit Delft Dirk Jan van den Berg en SP-voorzitter Jan Marijnissen. Zij werden het snel eens over de problemen van het hoger onderwijs. In de woorden van Klukhuhn – die ooit zijn doctorstiel inleverde vanwege de commercialisering van wetenschap: 'Een beetje wetenschappelijk onderzoek duurt twintig jaar. Nu heb je allemaal potjes met geld voor drie tot vijf jaar. Dat werkt niet. We hebben al vijftig jaar geen grote wetenschappelijke doorbraken meer. Ik ben wanhopig.' Volgens Marijnissen moet de universiteit veel minder als beroepsopleiding gezien worden: 'Studenten moeten de dragers van onze cultuur zijn. Op de lange termijn zullen tekorten aan grondstoffen en energiebronnen de economische groei beperken. Immaterieel geluk nastreven is de toekomst; help jongeren dan ook zich in de breedte te ontwikkelen en zich niet te beperken tot de salarisstroom na hun studie.'

Volgens Van den Berg zorgen bezuinigingen ervoor dat universiteiten meer en meer geld van buiten aantrekken: 'En bij geld van

foto Michiel Brouwer

Jan Marijnissen, Dirk Jan van den Berg en André Klukhuhn.

de Europese Commissie moet je een uitgebreide urenregistratie maken.' Klukhuhn maakt zich daar boos over, want goede wetenschap komt voort uit liefde voor het vak en is niet te tellen. 'Moet ik dan, als ik 's nachts wakker lig van een onderzoeksprobleem, ook even mijn urenregistratie bijwerken?' En: 'Wie betaalt, bepaalt!' Van den Berg werd door de aanwezige jonge-

ren aan de tand gevoeld over zijn salaris, 20.000 euro boven de Balkenende-norm ('Die lever ik niet in; ik houd vast aan de gemaakte afspraak'). Marijnissen riep instellingen en wetenschappers op om zich te laten gelden: 'Laat zien dat je goed werk doet. En toon moed door je te mengen in het maatschappelijk debat. Zo betaal je je bevoorrechte positie terug.'

> PENSIOENRUZIE BIJ DE VAKBONDEN

Weinigen zal het conflict binnen de FNV-bonden over het nieuwe pensioenstelsel ontgaan zijn. De vakcentrale legde de onderhandelingen met werkgevers en minister Kamp stil, toen FNV Bondgenoten – grootste van in totaal negentien bonden – de kont tegen de krib gooide. Waar gaat dit conflict precies over? 'Om te beginnen moet je je realiseren dat het hier gaat om niet minder dan 830 miljard euro aan opgebouwde pensioenrechten', vertelt Lot van Baaren, lid van het bondsbestuur van AbvaKabo FNV, de grootste vakbond in de publieke sector. 'Bovendien praten we over de oudedagvoorziening van miljoenen mensen. Het is dus verstandig om niet over één nacht ijs te gaan.' Het meningsverschil tussen de

bonden spitst zich toe op de vraag in hoeverre de werkgevers moeten meebetalen aan pensioenrisico's in de toekomst. In het conceptakkoord dat FNV en werkgeversorganisatie VNO-NCW eerder sloten staat dat pensioendeelnemers geen zekerheid meer krijgen over de hoogte van pensioenuitkering en dat werkgevers financieel niet hoeven bij te lappen als er pensioentekorten ontstaan. Van Baaren: 'Velen vinden dat toekomstige risico's niet alleen op de werknemers afgewenteld moeten worden. Zij zeggen: iederéén – dus ook de werkgevers – moet een steentje extra bijdragen als straks een extra geldinjectie nodig is.'

> ANNO 2011: NAZI-WETGEVING BESCHERMT OORLOGSMISDADIGER

Op initiatief van Emile Roemer hebben alle fractievoorzitters in de Tweede Kamer er bij het kabinet op aangedrongen dat Nederland actie onderneemt om ervoor te zorgen dat oorlogsmisdadiger Klaas-Carel Faber alsnog zijn straf uitzit in Nederland of Duitsland. Ook wil de Tweede Kamer dat het kabinet zijn 'diepste ongenoegen' overbrengt aan de Duitse minister van Justitie over de weigering om Faber aan Nederland over te leveren.

Het zogenaamde *Führerlass* uit 1943 bepaalt dat niet-Duitsers die in de oorlog dienst namen bij de Wehrmacht de Duitse nationaliteit kregen. Omdat Duitsland nog steeds geen onderdanen uitlevert, wordt Faber beschermd. Faber werd in 1947 aanvankelijk ter dood veroordeeld, wegens onder andere moord, maar die straf werd later omgezet in levenslang. In 1952 ontsnapte hij echter uit de gevangenis in Breda.

Roemer: 'Het is heel wrang dat een oorlogsmisdadiger bescherming blijft genieten van Duitsland op basis van wetgeving die stamt uit de nazi-tijd.' Het verzoek vanuit de Kamer kwam overigens op een delicaat moment, namelijk enkele dagen nadat een Duitse rechtbank de 91-jarige ex-kampbewaker John Demjanjuk tot vijf jaar gevangenisstraf veroordeelde.

> SP VOORSCHOTEN BLIJFT ZICH VERZETTEN TEGEN RIJNLANDROUTE

De SP heeft tijdens de coalitieonderhandelingen in Zuid-Holland beloofd om voor de Rijnlandroute te stemmen. Tegen haar zin, want de SP strijdt al jaren lokaal en provinciaal tegen de aanleg ervan. Deze snelweg zal dwars door Voorschoten gaan, terwijl nooit onomstreden vast is komen te staan dat met die weg een probleem wordt opgelost. Erik Maassen is voorzitter van de afdeling in oprichting in Voorschoten en heeft zich altijd verzet tegen de Rijnlandroute. 'Als SP Voorschoten gaan we door met ons protest tegen de Rijnlandroute. Om die reden distantiëren we ons van dit deel van het coalitieakkoord. De Statenfractie staat uiteraard in voor het coalitieakkoord, maar als SP Voorschoten blijven we samen met de rest van het dorp hopen op nieuwe ontwikkelingen waardoor provinciaal wel volgens het verkiezingsprogramma gestemd kan worden. Helaas gebeurt het in onderhandelingen weleens

dat je niet je zin krijgt. We hadden het graag anders gezien, maar uiteindelijk heeft de SP er wel veel essentiële punten voor teruggekregen. Zo wordt er bijvoor-

beeld geen cent bezuinigd op de jeugdzorg, komen er geen nieuwe kolencentrales en is er eindelijk aandacht voor openbaar vervoer in de dorpen.'

Erik Maassen, Harre van der Nat en Tina Pourjalili tijdens de verkiezingscampagne.

foto archief SP

> DOESBURGSE ARTSEN GAAN DE WIJKEN IN

Een consultatiebureau voor ouderen, dat leek de Doesburgse senioren wel wat. Omdat er soms behoefte is aan een rustig gesprek, waar de huisarts vaak geen tijd voor heeft, aldus de ouderenbonden. SP-wethouder Willem Bouman kwam niet tegemoet aan dat verzoek. Daarbij verwijst hij naar het huisbezoekproject in zijn gemeente. 'In het kader daarvan zijn gemeente en huisartsen samen de wijken van Doesburg ingegaan om te inventariseren wat er leeft onder ouderen. Daar kan van alles uitkomen: op het gebied van

gezondheid, maar ook aangaande het sociaal welbevinden van ouderen. Kijk, waar het om gaat is dat je mensen bereikt die je eerder niet kon bereiken. Mensen die zorg mijden en gewoon niet naar de huisarts willen gaan, die gaan ook niet naar een consultatiebureau. Maar dankzij ons project bereiken we die mensen nu wel', aldus Bouman. Volgens hem loopt het project prima. 'Eigenlijk zou iedere SP-afdeling zich hard moeten maken voor zo'n huisbezoekproject in de gemeente. Het is namelijk precies de manier waarop wij als partij werken.'

> SP START VAKANTIE-ACTIE TEGEN HOMOFOBIE

Samen met de Gaykrant en COC start de SP een actie om homofobie en discriminatie op basis van seksualiteit in Europa in kaart te brengen. Op de websites van de Gaykrant en COC zijn binnenkort kaarten te vinden waar mensen hun ervaringen op vakantie in Europa kunnen melden. De Jong hoopt na de zomer via de actie voldoende informatie te hebben ontvangen om het toekomstige Poolse voorzitterschap ervan te overtuigen werk te maken van de Europese Anti-discriminatie richtlijn.

> 'VAKMENSEN DE RUIMTE: HET BESTE RESULTAAT'

Hoe komt het toch dat Finse leerlingen beter presteren dan Nederlandse? Waarom zijn die leraren zo goed en heeft Finland geen lerarentekort? Om een antwoord te vinden ging SP-Tweede Kamerlid Manja Smits mee op reis met de vaste Kamercommissie onderwijs.

> **Je gaat normaal gesproken toch nooit met zulke reisesjes mee?**

'Als SP-fractie zien we haast nooit het nut van dit soort reizen. Deze keer wel, want ik heb veel leraren gesproken, scholen bezocht en onderwijsgoeroes gesproken. We zeggen altijd dat we hoogopgeleide leraren en vertrouwen in de school willen,

dus moet je ook kijken hoe het zit in een land waar dat echt uitgevoerd is.'

> **In Finland werkt alles anders?**

'Vroeger stond het onderwijs in Finland ook bol van de controle en inspecties maar dat is stapje voor stapje afgebouwd. Nu is er geen onderwijsinspectie meer en krijgen leraren de vrijheid om zelf hun onderwijs vorm te geven. Ze verdienen niet meer dan in Nederland, maar hebben maatschappelijk wel heel hoog aanzien. Alle leraren zijn universitair opgeleid, zelfs in de kinderopvang. Finland bewijst dat je het beste resultaat krijgt als je vakmensen de ruimte geeft.'

Actieposter Vlissingen (fotografie en ontwerp: Ingrid Borger)

De bibliotheek saai en ouderwets? Welnee, het ledenaantal stijgt en bibliotheken worden steeds belangrijker als ontmoetingsplaatsen. Het kabinet en de Tweede Kamer willen er dan ook nadrukkelijk niet op bezuinigen. Maar veel gemeenten doen dat toch, waardoor vele vestigingen dicht gaan. In het hele land vechten SP'ers samen met scholen en wijkbewoners voor het behoud van hun bieb.

'De bieb groeit, maar er is geen geld meer voor.' Met die treffende titel gaf NRC Handelsblad begin april treffend de spagaat van veel bibliotheken weer. Na jaren van dalende ledenaantallen, gaat het eindelijk weer goed met de bibliotheek. Het gaat niet meer

alleen om het uitlenen van boeken. Bibliotheken zijn inmiddels ware culturele centra met tentoonstellingen en lezingen, maar ook een laagdrempelige ontmoetingsplek in de buurt en een werkplek voor scholieren en studenten die thuis geen computer of rus-

tige plek hebben. Die vertrouwde bieb zal de komende jaren op veel plekken verdwijnen. De Vereniging van Openbare Bibliotheken heeft zelfs berekend dat ongeveer eenderde van alle bibliotheken zal verdwijnen door de gemeentelijke bezuinigingen. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk vroeg afgelopen januari in de Tweede Kamer al aandacht voor deze alarmerende ontwikkeling. Een meerderheid was het met hem eens dat bibliotheken bij bezuinigingen ontzien moeten worden en gaf aan de regering de opdracht om hier met de gemeenten over te gaan praten. Een paar maanden verder stelt Van Dijk teleurgesteld vast dat de regering zich nog niet aan die toezegging gehouden heeft, ook niet nadat daarover herhaaldelijk vragen zijn gesteld. Sterker nog, uit een recente enquête onder SP-afdelingen wordt pijnlijk duidelijk hoe hard sommige gemeenten snijden in hun bibliotheekbudget.

Bibliotheekfilialen weg

In Rotterdam voert Nel Keus vanuit de SP samen met boze wijkbewoners, bewonersorganisaties en basisscholen al een paar maanden actie tegen bezuinigingsplannen. Keus: 'De eerste wijkbibliotheek is al gesloten. Uiteindelijk blijven er in 2020 maar zes van de eenentwintig vestigingen over. Hoek van Holland (dat onder de gemeente Rotterdam valt -red.) heeft dan geen bibliotheek meer, terwijl Rotterdam dertig kilometer verderop ligt. Vanuit mijn eigen deelgemeente Hilligersberg-Schiebroek is het straks minstens een half uur fietsen naar de dichtstbijzijnde bibliotheek.' De Gelderse gemeente Berkelland maakt het nog bonter. Daar is het budget van de bibliotheek ondanks massaal lokaal verzet gehalveerd, zonder dat duidelijk is wat de gevolgen zullen zijn. Fred Stomps van de lokale SP is woedend. 'Nu hebben we nog vier bibliotheken en een bibliobus, maar waarschijnlijk zal dat allemaal verdwijnen. Er komen dan kleine servicepunten voor terug en de gemeente verwacht dat bewoners zelf vrijwillig mini-bibliotheken op gaan zetten.'

Financiële dilemma's

In Berkelland komt de gemeente vooral door lokale politieke missers geld tekort voor de bibliotheek, maar in de meeste plaatsen spelen volgens Jasper van Dijk de landelijke bezuinigingen op gemeenten een belangrijke rol. 'Vooral het bestuursakkoord tussen gemeenten en rijk betekent een aanslag op het budget van gemeentes.' Hoe zwaar die bezuinigingen op de maag van gemeenten liggen, blijkt wel in Boxmeer. Daar ziet zelfs een college met een SP-wethouder zich gedwongen om te bezuinigen op de biblio-

In het hele land wordt actie gevoerd om de lokale bieb te redden. Eenderde van alle bibliotheekfilialen dreigt te verdwijnen door bezuinigingen.

!! PROTESTEER TEGEN HET UITKLEDEN VAN ONZE VOORZIENINGEN !!

SP.

Actieposter Hulst.

ONZE BIEB MOET BLIJVEN

WWW.BIEBHASSELERESMOETBLIJVEN.NL

Actieposter Hengelo.

theek. Fractievoorzitter Winfried Bosters: 'De meeste bestedingen van gemeenten liggen vast, daar kan niet op bezuinigd worden. In Boxmeer gaat dat geld grotendeels naar sociale zaken en welzijn. We hadden 8 miljoen vrij te besteden, maar door een gemeentelijk tekort en landelijke bezuini-

kan regelen. En we hebben geld geregeld voor twee groepen inwoners die twee filialen open gaan houden die anders gesloten zou worden.'

In Amsterdam-Noord moet ook bezuinigd worden op de bibliotheken, maar daar wordt

Sluiting dreigt voor eenderde van de bibliotheekfilialen

gingen moet daar 5 miljoen vanaf. Dat geld moet ergens vandaan komen, dat is heel pijnlijk. We proberen de bibliotheek daarom te helpen, door weliswaar 20 procent te bezuinigen maar ook een flinke afkoopsom te geven zodat de bibliotheek de bezuiniging

de oplossing gezocht in kleinere en goedkopere huisvestingsmogelijkheden. Daniël Peters, voorzitter van de SP-fractie in de deelraad: 'De bibliotheek is hier altijd een speerpunt geweest, dus gaat er ook veel geld heen. Wanneer de buurthuizen in de zomer

dicht zijn, kunnen de bibliotheken daardoor de jongeren opvangen die niet op vakantie gaan. In ons stadsdeel zitten vier bibliotheken, dat is een per 25.000 inwoners en we gaan er alles aan doen om dat zo te houden.' In Hengelo denkt de SP er hetzelfde over. De gemeente, met de SP in het college, heeft nog niet eens besloten of er bezuinigd moet worden maar de bibliotheek wil zélf al een filiaal sluiten zodat er meer geld overblijft voor de centrale bibliotheek. Zo zou één bibliotheek overblijven voor alle 80.000 inwoners van Hengelo. SP-afdelingsvoorzitter en gemeenteraadslid Vincent Mulder: 'De gemeente moet alles op alles zetten om het tweede filiaal open te houden en je kunt je afvragen of je in een college moet blijven zitten als dit soort bezuinigingen doorgaat. Samen met de wijkraad hebben we al drieduizend handtekeningen opgehaald en overal in de wijk hangen posters. Voor de basisschoolkinderen is de bieb in het centrum veel te ver weg, dus binnenkort gaan een paar honderd leerlingen proberen de bibliotheekdirecteur over te halen.'

'Monsterlijke plannen'

Volgens Jasper van Dijk is dit soort acties hard nodig. 'We moeten met ons allen een vuist maken en zeggen dat het genoeg is. Landelijk blijven we onderzoeken wat de gevolgen zijn van deze bezuinigingen op cultuur. Daarmee gaan we het debat aan met staatssecretaris Zijlstra en blijven we vechten tegen zijn monsterlijke plannen. Lokaal kun je actie voeren tegen de gemeentelijke bibliotheekbezuinigingen door bijvoorbeeld handtekeningen op te halen en met ludieke acties duidelijk te maken wat er gebeurt als mensen niet meer lezen.'

Dat dit soort acties die nu overal in het land gevoerd worden effect heeft, blijkt wel in Rotterdam en Vlissingen. In Rotterdam zijn de plannen inmiddels uitgesteld en moet eerst maar eens berekend worden wat precies de kosten en opbrengsten zijn van het nieuwe plan. In Vlissingen heeft de SP honderden boeken ingezameld en aangeboden aan de gemeente. Daar schrok deze zo van, dat ook daar het plan om een bibliotheekfiliaal te sluiten teruggetrokken is en er eerst onderzoek gedaan wordt. Van Dijk: 'Hopelijk leidt dit uitstel uiteindelijk tot afstel en is er weer een bibliotheekfiliaal gered.'

Laatste nieuws: de actie in Hengelo is succesvol afgesloten want de aangekondigde sluiting van een filiaal is definitief van de baan.

tekst Jola van Dijk

> SOLIDAIR MET SYRISCHE DEMONSTRANTEN

In Syrië demonstreren burgers al maandenlang voor meer vrijheid, ondanks hevig regeringsgeweld tegen de demonstranten. Om daar aandacht voor te vragen en solidariteit te betuigen, werd de expositieruimte Noorderlicht in Rotterdam gedurende drie weken omgedoopt tot het Jasmijnplein. Er was werk van Syrische kunstenaars, nieuws uit Syrië en een verzameling Syrische spotprenten te zien. Koepeltentjes en primitieve hutjes van karton (foto) herinnerden aan de demonstranten die nachtenlang op het Egyptische Tahrirplein bivakkeerden. De SP-afdeling Rotterdam organiseerde het Jasmijnplein samen met Syrische filmmaker Rosh Abdelfatah en andere Syrische kunstenaars.

foto Diederik Olders

> EENDERDE BRANDWEERMENSEN DREIGT TE STOPPEN

Veel gemeentes bezuinigen op de brandweer. Volgens brandweermensen leidt dit tot gevaar voor burgers en collega's. SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak: 'We hebben onderzoek gedaan onder 3.800 brandweermensen. Ruim eenderde van hen dreigt af te haken door de bezuinigingen.'

De brandweer draait grotendeels op vrijwilligers. Van Raak: 'De schaalvergroting (regionalisering) van de brandweer heeft veel kwaad bloed gezet vanwege de afstand tussen leiding en werkvloer. Ook worden er steeds zwaardere eisen gesteld aan vrijwilligers, zoals gedwongen aanwezigheid op kazernes. Vrijwilligers kunnen het brandweerwerk zo steeds minder combineren met werk en gezin.'

Een van de bezuinigingen op de brandweer is het experimenteren met kleinere voertuigen en minder mensen op de brandweerwag. 81 procent ziet dit niet zitten omdat het leidt tot gevaar voor burgers en personeel en ten koste gaat van de kwaliteit van de brandweezorg. 'Vanuit mijn praktijkervaring kan ik zeggen dat dit slachtoffers op gaat leveren. Je weet nooit

Foto: ANP / Koern van Weel

Brandweermannen van het korps Amsterdam-Amstelland kleedden zichzelf op 1 april uit op de Dam om aandacht te vragen voor de aangekondigde bezuinigingen van 3,5 miljoen euro op het korps.

wat je tegenkomt en welke hulp je plotseling nodig hebt', vertelt een van de brandweermensen.

Volgens Van Raak moet de minister stoppen met verplichte regionalisering.

'Veel brandweermensen klagen dat managers over hun rug de brandweer

besturen en daarbij veel kapot maken. De schaalvergroting, experimenten met minder mensen en andere wagens en de huidige bezuinigingen zijn een gevaar voor de veiligheid. De minister moet daarmee stoppen en eerst de mensen op de werkvloer betrekken bij het beleid.'

> GRONINGEN: VAKER KWIJTSCHULDEN

Mensen met een minimuminkomen kunnen kwijtschelding van gemeentebelasting krijgen. SP-raadslid in Groningen Rosita van Gijlswijk: 'Tot nu toe was landelijk bepaald dat die kwijtschelding alleen gegeven mocht worden als er helemaal geen reserves waren. Het was bezopen: van de sociale dienst krijg je te horen dat je moet sparen voor als je wasmachine kapot gaat; en doe je

dat, dan moet je het geld weer inleveren omdat je geen kwijtschelding krijgt. Op het spreekuur van onze Hulpdienst kregen we hier vaak mee te maken.'

Op voorstel van de SP gaat Groningen voortaan ook mensen met een beetje spaargeld en kleine ondernemers met een laag inkomen kwijtschelding verlenen.

> KLEUR JE AFDELING ROOD

De gemiddelde SP-afdeling is al 'rood' te noemen, als het aan de voorzitter van de SP-jongerenvereniging ROOD Leon Botter ligt, worden ze allemaal ROOD. Met andere woorden: elke SP-afdeling kan wel een ROOD-groep gebruiken – de SP-leden tot 28 jaar die zich sterk maken voor jongeren. ROOD gaat de komende tijd SP-afdelingen extra ondersteunen om een ROOD-groep op te richten. Botter: 'Het belang is duidelijk. Ten eerste laat je zien als SP-afdeling dat je jongerenzaken belangrijk vindt. Maar het is ook de toekomst van je afdeling. Ik kom zelf uit Groningen; het bestuur en de fractie zitten daar vol met mensen die ooit actief zijn geworden bij ROOD.' Al 27 afdelingen hebben aangegeven met deze campagne mee te doen. Volgens Botter hoeft geen studentenstad te zijn om een goede ROOD-afdeling op te richten: 'Het werkt overal. In Boxmeer zijn jongeren een actie gestart om een jongerencentrum te behouden. Dat kan zomaar het begin zijn van een actieve ROOD-groep.' Hij roept mensen op zich te melden als hun afdeling geen ROOD-groep heeft: 'De mensen van het landelijke ROOD-bestuur zijn altijd bereid om te helpen; even bellen en we kunnen beginnen. We hebben een scholingskrant gemaakt en een 9-stappenplan voor het veiligstellen van de toekomst van je afdeling.'

 www.rood.sp.nl

> 1-0 VOOR HUURDERS

Minister Donner wilde het per 1 juli mogelijk maken de huren met 120 euro te verhogen voor nieuwe huurders. Een ruime Kamermeerderheid gaf aan hier niet voor te zijn, zodat Donner zijn plannen zal moeten herzien. In het regeerakkoord is opgenomen dat de huurverhoging gekoppeld moet zijn aan de WOZ-waarde. Uit gemakzucht heeft de minister de koppeling met de WOZ-waarde losgelaten en wil hij het mogelijk maken om voor alle huurwoningen de huur met 120 euro te verhogen. Verschillende organisaties voerden met veel succes de actie 'Huurders Bedonnerd'. Daarop gaven CDA en PVV aan dat zij zich aan het regeerakkoord willen houden. Volgens SP-Kamerlid Sadet Karabulut is dit pas het begin van het huurdersprotest: 'Dit kabinet wil op talloze manieren de huurders in de vernieling helpen, dat vraagt om keihard verzet van huurders uit het hele land.'

Emile Roemer krijgt het woord op het podium voor strijdbare SW'ers.

> 'DOORKNOKKEN TOT WE WINNEN'

'De plannen van het kabinet zijn een ramp voor de sociale werkplaats.' Dat zei SP-leider Emile Roemer op 25 mei tijdens de demonstratie tegen bezuinigingen op sociale werkplaatsen en jonggehandicapten. De gevolgen in het kort: in de sociale werkplaatsen gaan 60.000 banen verloren. Wie nu nog op de wachtlijst voor de sociale werkplaats staat, komt er waarschijnlijk nooit in. Vinden ze toch een baan bij een reguliere werkgever, dan verdienen ze minder dan het minimumloon. Gedeeltelijk arbeidsongeschikte jonggehandicapten krijgen minder uitkering en moeten hun

spaargeld inleveren. Bijstandsgerechtigden krijgen geen uitkering meer als een ander in het huishouden wel wat verdient.

Roemer: 'Wie volwaardig werk doet, moet volwaardig uitbetaald worden. Het kabinet wil mensen met een arbeidsbeperking laten werken onder het minimumloon, ik noem dat asociaal.' De SP-leider moedigde de demonstranten aan: 'Geef niet op, zet door. We zullen doorknokken totdat we gewonnen hebben!'

 www.armoedewerkniet.nl

> LERAREN IN ACTIE

SP-Kamerlid Jasper van Dijk (links op de foto) steunde eind mei de stakende leraren. Voor het Tweede Kamergebouw waren honderden leraren bijeen die het werk hadden neergelegd na een oproep van de vakbond 'Leraren in Actie'. Uit onvrede met de plannen van het kabinet. Van Dijk herkent dat: 'Politiek is keuzes maken; dit kabinet maakt de verkeerde keuzes.' Van Dijk verwees naar de website van Leraren in Actie, waar goede voorstellen te vinden

zijn voor het verkleinen van klassen en betere arbeidsomstandigheden voor leraren. Hij stak de leraren een hart onder de riem: 'Actievoeren helpt. De btw-verhoging is uitgesteld, de bezuinigingen op studenten en het speciaal onderwijs zijn uitgesteld. Het is een kwestie van de druk opvoeren en je stem laten horen.'

 www.lerareninactie.nl

foto archief SP

THUISZORGMEDEWERKERS STAKEN

Als thuiszorgmedewerkers staken, dan moet er wel heel wat aan de hand zijn. Je laat je cliënten toch niet in de steek? Op 11 mei zagen thuishulpen in Haarlem zich gedwongen het werk neer te leggen. Hun cliënten stonden vierkant achter hen.

Staying alive! Toepasselijker dan deze Bee Gees-klassieker, als muzikaal intermezzo ten gehore gebracht door een viermansband, kan het haast niet. Want om overleven gaat het, vandaag op het Nieuwe Kerkplein in Haarlem. 'We staan met de rug tegen de muur', spreekt thuiszorgwerker Annemiek Couzy haar ruim honderd collega's toe, verenigd in de actiegroep 'Wij zijn de thuiszorg'. Zij hebben het werk neergelegd en staan op de stakingsbijeenkomst die samen met vakbond AbvaKabo FNV is georganiseerd. Als hun werkgever zijn zin krijgt, de Viva Zorggroep, hangt hun een loonkorting van 20 tot 30 procent boven het hoofd. Hoe

angst hun cliënten in de steek te laten. Maar vandaag staan ze juist door angst zij aan zij: angst voor de kwaliteit van de zorg. Els Blom heeft diabetes en een handicap aan haar been. Vanaf het podium steekt ze haar stakende thuishulp Liesbeth Willems een hart onder de riem: 'Ik ken Liesbeth al vijf jaar en het is heel fijn dat er iemand weet hoe mijn situatie is, mocht er iets met mij gebeuren. Thuiszorg is niet alleen schoonmaken. Werkgever: u snapt niet wat thuiszorgwerkers dóén!' Annemiek Couzy: 'Voor 13,10 euro per uur moeten wij kunnen herkennen en signaleren, daarvoor moet je wel over inlevingsvermogen beschikken. Wij

het feit dat de Haarlemse SP-raadsfractie de gemeente Haarlem voortdurend op haar verantwoordelijkheid heeft gewezen, verwijst deze naar Viva. 'De gemeente doet alsof het niet haar conflict is', sneert vakbondsbestuurder Ruud Kuin van AbvaKabo FNV. En Viva wijst impliciet weer naar de gemeente, getuige een brief die in februari naar alle cliënten gestuurd werd: 'Op dit moment zijn de tarieven die Viva Zorggroep ontvangt niet voldoende om de kosten te dekken.'

Van de landelijke politiek zijn alleen de Kamerleden Linda Voortman (GroenLinks) en Renske Leijten (SP) bij de manifestatie. Leijten onderstreept de vérstrekkende betekenis van de thuiszorg-actie: 'Deze staking is van belang voor behoud van salaris, maar ook voor het behoud van een mooi beroep. Overal in Nederland worden in de thuiszorg goede zorgbanen omgezet in pulpbanen. Dit is een zeldzame staking in de zorg, een sector waar vrijwel nooit gestaakt wordt. De actie is daarom van nationaal belang.' Ruud Kuin trekt het nog breder: 'Deze staking is uniek. Maar wat er gaande is, is helaas niet uniek in ons land.' Waarna hij melding maakt van een solidaire groet van de stakers in het Rotterdamse openbaar vervoer, die eerder die dag eveneens het werk neerlegden. Niet voor loon, maar voor kwaliteit. De groet uit Rotterdam wordt met luid gejuich ontvangen in Haarlem.

Nog voordat de manifestatie eindigt, kondigt 'Wij zijn de thuiszorg' alweer de volgende stakingsactie aan. Een week later zullen de Viva-werknemers in IJmuiden het werk neerleggen.

tekst Rob Janssen
foto Robert Koelewijn

'Een actie van nationaal belang'

dat kan? Door in totaal 650 medewerkers collectief te ontslaan en ze daarna – hoogstwaarschijnlijk onder een schoonmaak-cao – weer aan te nemen voor veel minder geld. Kan niet, zegt de vakbond. Mag niet, zeggen thuiszorgwerkers én hun cliënten.

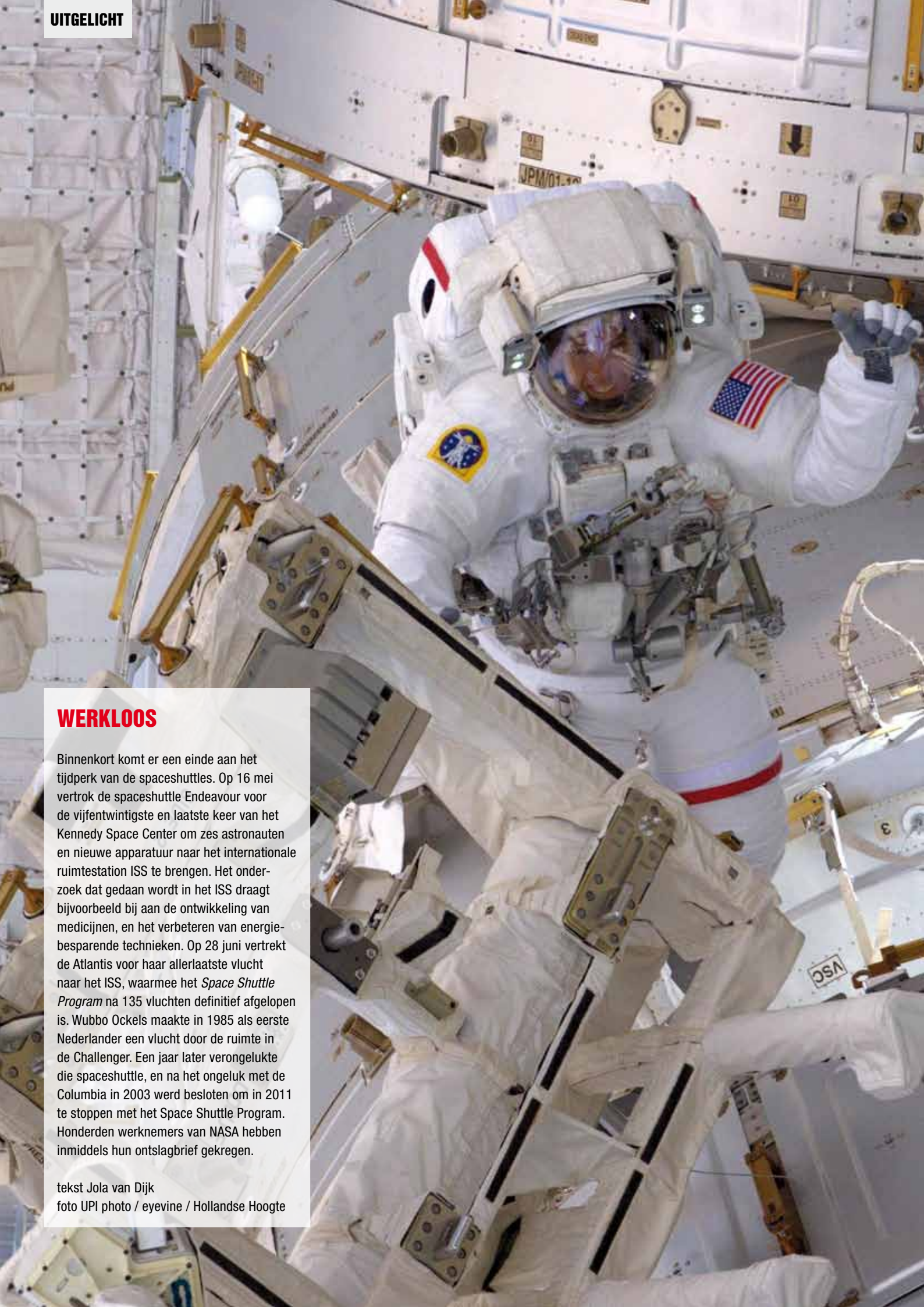
'Ons loon moet omlaag, vindt de directeur die twee ton verdient'

Dat ook cliënten de staking ondersteunen is wellicht even veelzeggend als de staking zelf. Want zorgwerkers staken liever niet, uit

onderhouden contacten met de huisarts. Ons loon moet omlaag naar 9,80 euro per uur, vindt een werkgever waarvan de directeur twee ton verdient.'

'Overal worden goede banen omgezet in pulpbanen'

Viva Zorggroep schittert door afwezigheid vandaag, evenals de ondernemingsraad van het bedrijf. Hetzelfde geldt voor zorgwethouder Van der Hoek (D66), toch geen onbelangrijke speler in het geheel. Maar ondanks

WERKLOOS

Binnenkort komt er een einde aan het tijdperk van de spaceshuttles. Op 16 mei vertrok de spaceshuttle Endeavour voor de vijfentwintigste en laatste keer van het Kennedy Space Center om zes astronauten en nieuwe apparatuur naar het internationale ruimtestation ISS te brengen. Het onderzoek dat gedaan wordt in het ISS draagt bijvoorbeeld bij aan de ontwikkeling van medicijnen, en het verbeteren van energiebesparende technieken. Op 28 juni vertrekt de Atlantis voor haar allerlaatste vlucht naar het ISS, waarmee het *Space Shuttle Program* na 135 vluchten definitief afgelopen is. Wubbo Ockels maakte in 1985 als eerste Nederlander een vlucht door de ruimte in de Challenger. Een jaar later verongelukte die spaceshuttle, en na het ongeluk met de Columbia in 2003 werd besloten om in 2011 te stoppen met het Space Shuttle Program. Honderden werknemers van NASA hebben inmiddels hun ontslagbrief gekregen.

tekst Jola van Dijk

foto UPI photo / eyevine / Hollandse Hoogte

Kinderen voor hun huis in vluchtelingenkamp Dadaab.

SP'ERS BEZOEKEN KENIA

'OPVANG VLUCHTELINGEN TREKT ZWARE WISSEL'

SP-leider Emile Roemer bezocht Kenia, samen met Tweede Kamerlid Ewout Irrgang, Eerste Kamerlid Eric Smaling en SP-fractiemedewerker Riekje Camara. In een week lieten zij zich ter plekke informeren over vluchtelingen, ontwikkelingshulp, gezondheidszorg en de politieke, sociale en economische situatie in Kenia.

› Wat is het belang van zo'n reis?

'Als fractievoorzitter moet je van alle markten thuis zijn. Daarom ga ik veel en graag op bezoek bij scholen, zorginstellingen, de sociale werkvoorziening, noem maar op. Maar politiek houdt niet op aan de Nederlandse grens, dus zul je ook naar het buitenland moeten. Nu worden er wel eens reizen

georganiseerd voor Kamerleden. Daar doet de SP vaak niet aan mee, want die bezoeken zijn meestal te beperkt. Het is beter om je eigen agenda te maken en met de mensen te spreken die in de praktijk staan. Zo wilden wij beter inzicht hebben in hoe ontwikkelingsgeld wordt besteed.'

› En, wordt het goed besteed?

'In Kenia lopen veel projecten, eigenlijk moet ik zeggen kleine projectjes, vaak gericht op basisvoorzieningen voor armen. Denk aan waterbeheer, onderwijs, zorg, de basale dingen. Maar Nederland heeft ook geholpen met een nieuwe Keniaanse grondwet. Het is een door en door corrupt politiek systeem. Ter illustratie: Keniaanse politici zijn de best verdienende politici ter wereld. Er is hen veel aan gelegen om dat zo te houden. Maar de nieuwe grondwet gaat de democratie decentraliseren. Zo krijgen gewone Kenianen hopelijk meer invloed. En tegelijk is de huidige situatie een bevestiging dat het een goed idee is dat Nederland geen budgetondersteuning geeft (geld aan de overheid – red.)'

Huis van de 12-jarige Pacific en haar familie.

Riekje Camara met George, oprichter van de St. Catherine School in Kibera.

› Wat maakte indruk?

‘De belabberde situatie van zo ontzettend veel mensen. In de sloppenwijken zitten 300.000 mensen in hutjes op een helling, zonder water en elektriciteit. Waar ik echt stil van werd, was een moment in het vluchtelingenkamp bij de Somalische grens. Daar wonen 350.000 mensen; ze mogen het kamp niet uit, ze mogen niet werken. We stonden bij een registratiebureau, waar een moeder haar pasgeboren kindje kwam registreren. De man die de registratie deed, vertelde me: de moeder is hier ook geboren. Hele levens zonder uitzicht, zonder kansen. Dit is echt de andere kant van de wereld, dacht ik.’

› Kan Kenia die vluchtelingen wel opvangen?

‘Ja, we zeggen in Nederland altijd: vluchtelingen in de regio opvangen. Maar dan moet je je wel realiseren dat dat een enorme wissel trekt op die regio. Kenia gaat de goede kant op, het is een land dat het in zich heeft om de hele regio mee omhoog te trekken. Maar de enorme vluchtelingenstroom opvangen, daar heeft zo’n land heel veel hulp bij nodig.’

EEN PAAR FRAGMENTEN UIT HET DAGBOEK VAN HET BEZOEK AAN KENIA:

9 mei

In de middag bezoeken we Kibera, de grootste sloppenwijk van Kenia. Kibera is een gigantische wijk in de groene heuvels met huizen van modder en golfplaat. Zonder riolering, alles stroomt gewoon door de soms nog geen halve meter brede steegjes. Het stinkt, het is moeilijk lopen maar de mensen lachen meestal vriendelijk naar ons. We bezoeken een aantal kinderen thuis die naar het schooltje gaan dat geld krijgt van de Nederlandse hulporganisatie Edukans. Een van hen is Pacific. Pacific is een prachtige Afrikaanse meid van een jaar of twaalf. Haar vader overleed toen ze acht was. Met haar kleine zusje, moeder en twee broers leven ze in een hut van een bij drie meter. Een bed, een emmer als douche, en geen riolering. De kinderen slapen op de grond. Alleen Pacific gaat naar school, de broers verzamelen plastic.

10 mei

Ons laatste bezoek deze dag is aan een kliniek voor tuberculosebestrijding. Bij

aankomst in het grootste ziekenhuis van het land, het Kenyatta National Hospital, worden we meegenomen naar een grasveld achter het ziekenhuis, naar een grote tent. Het blijkt het TB-behandelingscentrum te zijn. Omdat de ziekte zo besmettelijk is en er nog geen andere ruimte beschikbaar is in het ziekenhuis zelf, maakt men nu gebruik van een soort medische tent, geschonken door het Global Fund. Het ziet er van buiten uit als een grote partytent en doet een beetje absurd aan.

Even later blijkt dat er in het ziekenhuis zelf gewerkt wordt aan een TB-afdeling waarin mensen in quarantaine kunnen worden gehouden zodat de ziekte een stuk effectieve behandeld kan worden dan nu. De opening van deze afdeling laat op zich wachten vanwege enkele ontbrekende UV-lampen en airconditioning.

11 mei

Met een vliegtuig van de WFP, de VN-voedselorganisatie, vliegen we naar Dadaab, het grote vluchtelingenkamp vlakbij de Somalische grens. Dadaab was bedoeld voor maximaal een kleine honderdduizend vluchtelingen, maar volgens de laatste tel-

Moeder en kind in hun 'huis' in vluchtelingenkamp Dadaab.

Laboratorium van bloemenkwekerij Oserian.

lingen zijn het er nu bijna 350.000. De reden daarvoor is de uitzichtloze burgeroorlog in buurland Somalië die dit jaar precies twintig jaar geleden begonnen is.

Het is indrukwekkend wat mensen als de Duitse Bettina met weinig middelen en hard werken in complete afzondering van de rest van de wereld allemaal voor elkaar krijgen. Hoe lang blijft de wereld het bestaan van plaatsen als Dadaab accepteren?

12 mei

In de middag bezoeken we Mombasa Court, het gerechtshuis. We worden ontvangen op het kantoor van het hoofd van de magistratuur, Rosemelle Mutoka. Sinds vorig jaar zijn er geen Somalische piraten meer berecht door de Keniaanse autoriteiten. Dit komt enerzijds doordat de rechtbank waar Rosemelle het hoofd van is, de magistratuur, wat min of meer te vergelijken is met een kantonrechter of een arrondissementsrechtbank, in feite helemaal geen mandaat heeft om zich bezig te houden met zaken die zich buiten het territorium van Kenia bevinden. De reden dat Kenia toch akkoord is gegaan met het opnemen en berechten van piraten is dat het ministerie van Buitenlandse Zaken daartoe een overeenkomst heeft getekend

met de internationale gemeenschap. In Nederland kregen wij nog weleens de indruk dat het om financiële redenen zou zijn – de Keniaanse autoriteiten zouden meer geld willen zien – maar volgens Rosemelle is dit dus niet het geval.

13 mei

Het bedrijf Oserian is in 1969 opgericht door een Nederlander en is ondertussen een van de grootste bloemenkwekerijen van Kenia. Ook beheert het bedrijf een groot natuurreserveaat. Oserian heeft als gecertificeerd Fair Trade-bedrijf verschillende onderscheidingen ontvangen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Voordat we vertrekken vraagt Ewout nog naar de verhalen over seksuele intimidatie en corruptie. Naast de onafhankelijke controle van de verschillende certificeringen van Oserian is het goed om te horen dat de aanstelling van nieuw personeel door een comité worden gedaan. Als dat door slechts één opzichter gebeurt is de kans groter dat er om seksuele gunsten en een geldbedrag gevraagd wordt.

14 mei

Unilever is een van de grote spelers op de Keniaanse theemarkt, onder andere via

bekende merknamen als Lipton. We krijgen een goed, beknopt overzicht van de theesector, maar daarna dreigt de powerpointitis toe te slaan. De bijdragen worden vager, de lettertjes geel en de inhoud technisch. SP'ers willen natuurlijk weten hoe het gesteld is met de rechten van de vele duizenden werkers op de plantages. Temeer daar de stichting SOMO (Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen) binnenkort een rapport uit zal brengen waarin allerlei misstanden naar voren komen. Zo zou langs etnische lijnen worden geworven en worden van ondergeschikten geld en seksuele diensten verwacht in ruil voor een contract of andere privileges. Ewout gaat er met gestrekt been in, wat leidt tot een goede discussie.

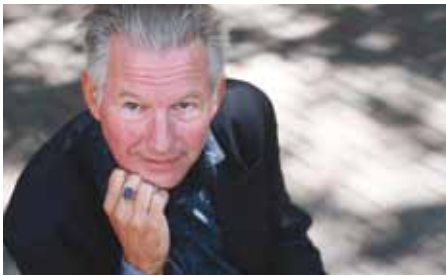
Na een intensieve week keren de SP'ers geïnspireerd terug.

 Het hele dagboek is te bekijken op: <http://sp.nl/9z32z>

tekst Diederik Olders
foto's Riekje Camara

TAMBIÉN LA LLUVIA

HANS KIJKT

WIE Hans van Heijningen (1953),
algemeen secretaris SP

WAT *También la lluvia*
(regie Iciar Bollain, 2010)

›Wat is het?

‘*También la Lluvia* (Zelfs de Regen) is een speelfilm waarin twee verhalen door elkaar lopen. Een Spaanse producent en filmregisseur zijn in 2000 in de Boliviaanse stad Cochabamba om een film te maken over de Spaanse verovering, vijfhonderd jaar eerder. Terwijl zij de film draaien, breekt daar een groot volksprotest uit tegen de privatisering van de watervoorziening. De hoofdrolspeler uit de film blijkt de leider van de wateroorlog te zijn.’

›Wateroorlog?

‘Ja. Cochabamba is een grote stad en de watervoorziening heeft er een hoog houtje-

touwtjegehalte, denk aan zelf gegraven waterputten, collectieve watertappunten en een haperend toeleveringssysteem. Om het watersysteem te moderniseren, verkocht de Boliviaanse regering het aan een grote buitenlandse multinational. Die wilde wel investeren, maar tegen een tariefsverhoging van wel 300 procent. De meeste inwoners van Cochabamba zijn arme mensen van inheemse afkomst, met een daginkomen van 1 of 2 dollar. De inheemse bevolking ging massaal de straat op, er braken gevechten uit met politie en ordetroepen en in een mum van tijd werden overal in en rond de stad barricades opgeworpen. In een week tijd vielen er een dode en honderdveertig gewonden en verspeelde de overheid alle steun. De privatisering werd stopgezet.’

›Is deze film een aanrader?

‘Wat mij betreft wel. Het is een laagdrempelige, maatschappijkritische film over vijfhonderd jaar westerse overheersing. Je ziet de westerse cultuur van gejaagdheid: die Columbusfilm moet binnen een vastgesteld aantal dagen gedraaid worden, anders is er geen geld meer en komen de makers in de problemen. Daartegenover staat de cultuur van mensen die alle tijd hebben, maar gebrek aan geld, water en eten. Dat leidt tot krankzinnige confrontaties. Het is geen clichématige film met goede en slechte mensen. Hij deed me denken aan de films van Ken Loach en dat bleek geen toeval te zijn: het scenario is geschreven door Paul

Lavery, Loach’ vaste scriptschrijver. Op overtuigende wijze brengt deze film de dilemma’s in beeld waarmee mensen in hun dagelijks leven worden geconfronteerd. De nadruk ligt op de psychologisch complexe worsteling van de Spanjaarden: betoon je je solidair met het verzet en loop je risico, of kies je voor je eigen hachje, je baan en je gezin. Soms is de held zwak, een andere keer ontpopt de botterik zich als held. De Bolivianen in de film worden als collectief in beeld gebracht, zowel ten tijde van Columbus als in de wateroorlog. Heel herkenbaar is hoe de strijd daar een natuurlijk onderdeel van het dagelijks leven is. Als je niet zeker bent van je dagelijks brood, en de politie en het leger de vijand zijn, ligt de politiek op straat. Dan moet je een blokje om lopen om niet met protest en politiek geconfronteerd te worden.’

›Heb je zelf iets met Bolivia?

‘Toen ik in 1979 in Bolivia was, was de rechtse dictator Hugo Banzer kort daarvoor tot aftreden gedwongen door een door links gesteunde militaire coup. Banzer was een schoft, die het leger tegen de bevolking van de volkswijken inzette om aan de macht te blijven. Desondanks werd hij in 1997 opnieuw tot president gekozen. In die hoedanigheid sloot hij het gewraakte watercontract met een dochteronderneming van de multinational Bechtel. Het is trouwens wel interessant dat die naam nergens in de film wordt genoemd, evenmin als de nasleep. Jarenlang heeft het bedrijf zich ingespannen om van Bolivia tientallen miljoenen dollars schadevergoeding te krijgen wegens contractbreuk. Via een brievenbusconstructie in Nederland – Bechtel had een nepkantoortje bij het Leidseplein in Amsterdam – liep een procedure bij de Wereldbank. Daar werd internationaal – ook door XminY Solidariteitsfonds waar ik toentertijd werkte – actie tegen gevoerd. Vanwege imagoschade heeft Bechtel de procedure in 2006 stopgezet. Daarmee is Cochabamba wereldwijd een belangrijke inspiratiebron geworden voor inheemse strijd.’

tekst Daniël de Jongh
foto Wildbunch

 Te zien in heel Nederland
(kijk op [belbios](http://belbios.nl) of www.wildbunch.nl)

LINKSVOOR **DE HELE AARDBOL RONDGELOPEN IN VREDESDEMONSTRATIES**

Gusta Olivier-Vonk (82) uit Leeuwarden groeide op in Amsterdam en was als kind al actief voor de communistische partij. Na de Tweede Wereldoorlog bleef ze werken als verslaggeefster voor dagblad De Waarheid en weekblad Uilenspiegel. Afgelopen maart was ze kandidaat voor de SP bij de Provinciale Statenverkiezingen.

tekst Jola van Dijk
foto Karen Veldkamp

› **Wat had u vanuit de Staten het liefst willen veranderen in Friesland?**

‘Het openbaar vervoer in de dorpen. We woonden eerst in Menaldum en daar gaat maar eens in het uur de bus. ’s Avonds kan je niet naar het theater, want er gaat geen bus terug meer.’

› **Bent u verder nog actief voor de SP?**

‘Lichamelijk kunnen we niet zo gek veel meer, maar mijn man en ik brengen nog iedere maand met de auto Tribunes naar leden in de buurt.’

› **Waarom bent u lid geworden?**

‘Ik was eerst lid van GroenLinks omdat de communistische partij daarin opgegaan was, totdat ze voor bombardementen in Joegoslavië stemden. De SP is nu de enige linkse partij, dus ben ik tijdens de eerste grote demonstratie tegen de oorlog in Irak lid geworden.’

› **U bezoekt vaker demonstraties?**

‘Vooral voor vrede, sinds 1936 ben ik geloof ik de hele aardbol al rondgelopen in demonstraties. Sinds de Tweede Wereldoorlog is er geen dag overal op de wereld vrede geweest.’

› **U bent de jongste vrouw met een Verzetsherdenkingskruis.**

‘Als dertienjarige bracht ik tijdens de oorlog het krantje van de communistische partij rond. Veel jonge kinderen werden gebruikt als koerier, maar ik ben zelfstandig doorgeslagen toen mijn vader stopte. Ook nadat hij in 1945 weggehaald werd door de nazi’s. Nu vertel ik in schoolklassen over de oorlog. Dan zeg ik dat ik even oud was als Anne Frank. Omdat ik toevallig niet Joods was, heeft mijn familie het overleefd en kon ik gelukkig iets doen.’

Anneke de Bres (links) op haar druk bezochte afscheidsreceptie.

> GEZONDHEIDSKLACHTEN DOOR POLITIEKE BESLUITEN'

Oss nam in mei afscheid van Anneke de Bres. Zij was behalve twintig jaar SP-raadslid ook een van de oprichters van Ons Medisch Centrum in 1975 (toen nog 'Medies'). De Bres stopt met patiëntenzorg.

> Waarom richtte de SP destijds het OMC op?

'In die tijd was er bij artsen te weinig tijd en aandacht voor patiënten. Er werd nauwelijks naar de omstandigheden van mensen gekeken als zij zich bij de huisarts meldden. In de opleiding hoorde je daar ook niets over. Onder de SP'ers zaten artsen die hun idealen ook in de gezondheidszorg wilden doen gelden. In Oss was de SP erg

goed geworteld onder de mensen, en er was een huisartsentekort. Toen ben ik naar Oss verhuisd en zijn we begonnen.'

> Wat deden jullie anders?

'Wij keken echt naar de situatie van mensen. Wij zochten ook naar de oorzaken van klachten en deden aan preventie. Als je in die tijd gestresst was door de woningnood, kreeg je van andere huisartsen valium (kalmeringsmiddel — red.). Wij keken ook of er iets aan de woningnood gedaan kon worden. We deden dit dan samen met de buurtbewoners en de SP, want in de spreekkamer kan je dat niet oplossen. We luisterden goed, namen de tijd, vroegen door. Mensen wilden graag

naar de 'rode dokters', want 'daar horen ze 'oe aan'.'

> Jullie waren je tijd vooruit...

'Ja, die manier van werken is nu veel normaler. Ik kom net van een conferentie op de universiteit, waar vragen aan bod kwamen als: wat is de invloed van megastallen op de volksgezondheid, en wat is de maatschappelijke functie van huisartsen? De Q-koorts in Brabant is een mooi voorbeeld van hoe de huisartsen horen, zien en *niet* zwijgen. Niet dat dat alleen door ons komt, maar ik hoor nu achteraf dat veel mensen zich geïnspireerd voelden door onze aanpak. We waren in die begintijd ook veel in het landelijke nieuws. We lieten zien dat een idealistische huisartsenpraktijk kán.'

> En nu stop je. Laat je het in goede handen achter?

'Ik heb veel vertrouwen in de toekomst van de huisartsen als belangrijke gids in de vele mogelijkheden die de medische wetenschap biedt. Ik stop trouwens met patiëntenzorg, maar niet met het nadenken en meepraten over hoe de gezondheidszorg beter kan. Het is een gotspe dat er sociaal-economische gezondheidsverschillen bestaan en dat ze zelfs toenemen. OMC heeft laten zien dat gezondheid door heel veel dingen buiten de spreekkamer bepaald wordt. Ik denk aan de walgelijke bezuinigingen op de sociale werkplaatsen. Dat gaan artsen in de spreekkamer merken, maar kan alleen door politieke beslissingen worden voorkomen.'

> GRIEKENLAND: NIET DOORMODDEREN

Als Griekenland uit de euro gaat, kan het zijn schulden regelen en wordt het goedkoper voor investeerders. Volgens SP-Europarlementariër Dennis de Jong (foto) wordt de Nederlandse bevolking consequent misleid over de hulp aan Griekenland. De ministers van Financiën van de Europese lidstaten willen dat Griekenland onder geen beding de eurozone verlaat. Want dan kunnen de banken die nog Griekse staatsobligaties in bezit hebben mogelijk naar een deel van hun centen fluiten.

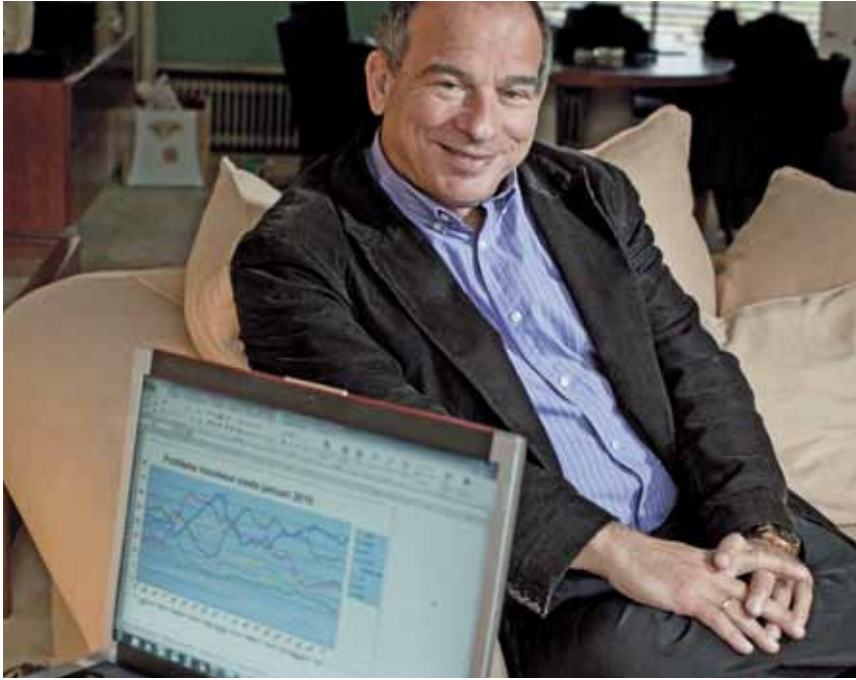
Volgens De Jong redden we vooral de banken. De Jong: 'In eerste instantie heeft Nederland € 4,7 miljard aan leningen gegeven, vervolgens heeft Nederland € 25 miljard aan garanties en € 4 miljard aan daadwerkelijke leningen gegeven voor het tijdelijke noodfonds van de EU, en inmid-

dels heeft minister De Jager toegezegd de garanties te verhogen tot € 50 miljard. De kans is groot dat Griekenland op termijn opnieuw aan de bel zal trekken bij het noodfonds. Het zou fijn zijn als we eens het hele verhaal in één keer zouden horen, maar dat ziet er zo somber uit dat geen minister dat durft uit te spreken.

Het moet dan ook anders. Als Griekenland besluit de euro de rug toe te keren, kan het, net als Argentinië tien jaar geleden deed, een regeling treffen met het internationale bankwezen waarbij het een deel van de schulden niet meer terug zal betalen. Daarnaast kan door de invoering van een nieuwe munt Griekenland in één keer een stuk goedkoper worden en daarmee investeringen aantrekken, en het toerisme stimuleren. Dan is er een kans dat Grieken-

land er op termijn weer bovenop komt.' Volgens De Jong moet je nu eenmalig je verlies incasseren, 'maar dat is te overzien en voorkomt doormodderen.' En dat voorkomt dat de banken, die te gemakkelijk geld uitleenden, hun fouten afschuiven op de belastingbetaler.

MAURICE DE HOND: 'VAN ONDEROP AAN OPLOSSINGEN WERKEN'

Maurice de Hond is vooral bekend van zijn politieke peilingen. Hij ontwikkelde ook de techniek achter dit crowdsourcing-project. De Hond: 'Er wordt vaak gezegd dat de kiezers de politiek niet meer vertrouwen. Maar het is ook andersom: politici vertrouwen de kiezers niet meer. De politiek is gewend om problemen top-down op te lossen. De SP wil dat anders doen, van onderop aan oplossingen werken. Crowdsourcen is een vergelijkbare filosofie, die daar goed bij past. De website is meer dan een forum. We gebruiken stemmingen, maar ook bijvoorbeeld aantallen reacties om de interessantste ideeën boven te laten drijven. Het lijkt een beetje op hoe zoekmachine Google bepaalt wat de relevantste zoekresultaten zijn. En: het systeem is verbonden met *social networks*, zodat mensen aandacht kunnen vragen voor hun ideeën.'

SP EN MAURICE DE HOND EXPERIMENTEREN MET CROWDSOURCING

De SP is in samenwerking met het crowdsourcing-project Queetz van Maurice de Hond een nieuw experiment gestart: 'Tips voor zorg'. Doel is om te putten uit de schat aan praktische kennis en ervaring van mensen in de samenleving of specifiek in de zorg. Queetz is een soort geavanceerd internetforum, waar veel mensen met veel ideeën komen om vervolgens onderling de beste te selecteren.

SP-leider Emile Roemer: 'De SP staat erom bekend dat we uitgebreid onderzoek doen onder de mensen. We krijgen uit alle hoeken van de samenleving alarmerende signalen over de kwaliteit van de zorg. In al die contacten, met patiënten, familie en hulpverleners horen we regelmatig interessante suggesties voor verbetering van de zorg. Sommige oplossingen vragen een grote verandering van werken en duren lang tot ze tot resultaat leiden. Maar de meeste zijn praktische, kleine suggesties die snel kunnen worden ingevoerd, zodat het positieve effect snel merkbaar wordt. Met dit bijzondere crowdsourcing-experiment willen wij de wijsheid die onder de mensen leeft op een moderne wijze aanboren en voor iedereen inzichtelijk maken.'

De vraag die aan deelnemers wordt voorgelegd is: *'Welke tips heb jij voor bezuinigingen in de (gezondheids)zorg en voor verbeteringen, die relatief snel en zonder hoge kosten kunnen worden ingevoerd?'*

Verfrissende voorstellen

Crowdsourcing (vrij vertaald: de menigte als bron gebruiken) gaat uit van het idee dat een grote groep mensen uiteindelijk beter in staat is om vraagstukken op te lossen dan een select groepje politici. Opiniepeiler Maurice de Hond ontwikkelde speciale software (Queetz.com) waarbij iedereen de mogelijkheid heeft om ideeën aan te dragen om – in dit geval – de zorg te verbeteren. Na drie weken van discussiëren zullen vijftien ideeën worden geselecteerd via een statistische rekenmethode op basis van het gedrag van de bezoekers op de site. Negen andere

voorstellen zullen door de SP geselecteerd worden. Daarna kunnen alle deelnemers stemmen over deze vierentwintig voorstellen. Roemer: 'Uit de top tien die daaruit voortkomt zullen wij minimaal vijf voorstellen kiezen en daarmee gaan we keihard aan de slag. En ik durf de stelling wel aan dat deze voorstellen zeer verrassend, verfrissend en vooral vernieuwend zullen zijn.'

Beleidsmakers helpen overtuigen

De SP-voorman nodigt iedereen uit om een bijdrage te leveren: 'Kom met voorstellen voor verbeteringen, die praktisch zijn en snel ingevoerd kunnen worden, zonder dat ze (veel) geld kosten. Uiteraard zullen de bedenkers van de voorstellen, als zij dat willen, een belangrijke rol gaan spelen bij het werk om de beleidsmakers te helpen overtuigen van het goede voorstel.' De indieners van de tien voorstellen die op het eind de hoogste scores hebben behaald, zullen worden uitgenodigd om een dag mee te lopen met de SP-Tweede Kamerfractie.

Deel je goede ideeën op:
www.sp.nl/tipsvoorzorg

tekst Diederik Olders
foto Marco Okhuizen Hollandse Hoogte

VERZEKERAAR AEGON ALS HELER

Op 12 mei demonstreerden meer dan vijfhonderd havenarbeiders in Den Haag tijdens de aandeelhoudersvergadering van Aegon. Ze eisten dat 770 miljoen euro door de verzekeraar wordt teruggegeven aan de havenarbeiders. Wat is er aan de hand?

In 1948 richtten werkgevers en vakbonden een pensioenfonds voor de havenbedrijven op. Zoals dat gaat met pensioenfondsen stortten werkgevers en havenarbeiders daar jaarlijks een bedrag in om ervoor te zorgen dat havenarbeiders als ze met pensioen gaan een fatsoenlijk pensioen ontvangen. Dat ging jarenlang goed, tot de financiële wereld bedacht hoe je in twee simpele stappen aan pensioenmiljoenen komt.

Stap 1: privatiseren

In 1998 bedacht men, geheel in lijn met de tijdgeest waarin privatisering een groot goed leek, dat er ook in andere bedrijfstakken geld verdiend kon worden met het aanbieden van een pensioenregeling. Het fonds werd omgezet in een heus bedrijf, Optas Pensioenen nv. In deze nv werd een bedrag vastgelegd, 'beklemd', dat alleen mag worden gebruikt voor het oorspronkelijke doel: het uitkeren van havenpensioenen. Om dit in de gaten te houden richtte men ook de Stichting Optas op, terwijl de oorspronkelijke deelnemers (werkgevers en werknemers) een deelnemersraad in het leven riepen. Het bedrijf deed het uitzonderlijk goed en verdiende veel geld. Daarmee werd het automatisch een prooi voor grotere bedrijven op overnamepad. De meeste schrokken echter terug vanwege het feit dat een aanzienlijk deel van het vermogen van Optas 'beklemd' was. Daar hadden ze niet veel aan.

Stap 2: overnemen en regels veranderen

Aegon zag echter wel mogelijkheden en ondernam vanaf 2001 pogingen om Optas in te lijven. In het bestuur van Stichting Optas zaten grote mannen zoals Vinken (Elsevier) en Ribourdouille (ABN-AMRO) die tegen Aegon zeiden dat ze zich geen zorgen hoefden te maken over de deelnemersraad, want die hadden er – in hun woorden – toch niets meer mee te maken. Aegon nam dus met een gerust hart Optas over. Het betaalde daar in 2007 1,3 miljard euro voor en zette het beklemd vermogen op de eigen balans. En dus niet apart voor de havenpensioenen. Het Stichtingsbestuur had zijn eigen agenda

Actie bij de Aegon-aandeelhoudersvergadering.

bij de overname. Al in 2002 veranderde het de doelstellingen van de stichting stilletjes zo dat het vermogen van de stichting voor culturele doeleinden gebruikt mag worden in plaats van voor de pensioenuitkeringen. Het geld dat de Stichting voor de verkoop ontving, ging dus niet naar de havenarbeiders. De deelnemersraad van werkgevers en werknemers uit de haven voelde zich belogen en bestolen en riep een Stichting Belangenbehartiging Pensioengerechtigden van Vervoer en Havenbedrijven (BPVH) in het leven. Na juridisch getouwtrek ontving de BPVH begin dit jaar van de Stichting Optas een half miljard euro waarmee de pensioenen werden verbeterd. Het beklemd vermogen dat door Optas was gestolen en door Aegon geheeld, lijkt echter nog steeds kwijt.

Internationale steun

Havenondernemers en havenarbeiders voeren de strijd verder tegen de verzekeraar. Vanuit Amerika steunde de grote vakbond

voor vervoerspersoneel *Teamsters* de actie met een internationale oproep om geen Aegon producten te kopen. De Nederlandse havenarbeiders demonstreerden op 12 mei in Den Haag en lieten op een grote videomuur de film 'Eerlijk over Aegon' zien. Ook sprak een van hen de aandeelhouders toe. De strijd is nog lang niet gestreden. Zo gaan afgevaardigden van de BPVH op 2 juni naar San Francisco om daar bij het Aegon-gebouw de film nog een keer te laten zien. Aegon is nog niet van ze af, want zoals woordvoerder Niek Stam van FNV Bondgenoten zei: 'Het is niet het geld van Aegon en dat zal het ook nooit worden!'

tekst Sjaak van der Velden
foto Wiebe Kiestra / Hollandse Hoogte

Het filmpje 'Eerlijk over Aegon' is te bekijken op:
www.havenpensioen.nl/eerlijk-over-aegon

GOVERT SCHILLING

Wanneer men in de natuurwetenschap de grenzen van de beschikbare kennis nadert, is de verleiding groot om even over die grenzen heen te stappen. Helaas verlaat men dan het terrein van de wetenschap en begeeft men zich op dat van de filosofie. Ook Govert Schilling is in zijn interview met Jan Marijnissen (Tribune april) voor die verleiding bezweken. Hij deed enkele uitspraken die niet natuurwetenschappelijk van aard zijn. Bijvoorbeeld: 'het heelal kent geen

OPLETTENDE LEZER

'Knap van jullie, twee puzzels met dezelfde oplossing!', schreef ons mevrouw Tine van het Veld uit Amsterdam.

U heeft helemaal gelijk. Hierbij, naast onze welgemeende excuses, de oplossing van de historische kruiswoordtest van april.

Historische kruiswoordtest horizontaal

1) Goldberg 5) CBE 7) Aida 8) Liberaal 9) Sak 10) Idus 11) OAS 12) Dahl 13) Iwo 14) Erin 15) Toernooi 16) IMF.

Verticaal

1) Galjoot 2) Labisse 3) Borodin 4) Galilei 5) Cassini 6) Eekhoff.

ERE WIE ERE TOEKOMT

Nog een redactionele mededeling: bij de foto van de Groningse demonstratie tegen de bezuinigingen op sociale werkplaatsen en gesubsidieerde arbeid (Tribune mei pag. 19) ontbrak de naam van de fotografe, Kim Anderson.

doel.' Doel is geen natuurwetenschappelijk maar een geesteswetenschappelijk begrip: een doel is iets wat je nastreeft. En levenloze materie heeft noch een idee noch de mogelijkheid om iets na te streven; daarvoor moet je geestelijke vermogens hebben: kennen en willen. Bij dieren lijkt soms zoiets aanwezig, bij mensen zeker. In planten en in de levenloze natuur kunnen dingen wel doelmatig zijn, maar dat is steeds een beoordeling, een interpretatie van buitenaf door

een menselijke geest. Met een vraag als 'waartoe zijn wij op aarde?' haalde Jan Marijnissen de natuurwetenschapper Govert Schilling dan ook uit zijn element en zette hij hem op de troon van de wereldbeschouwer, een troon die wetenschappelijk echter op drijfzand berust of zelfs in de lucht zweeft.

Lau Kanen, Veldhoven

OPMERKELIJK

MULTINATIONALS ALS ZEDEN- EN KUNSTPOLITIE

De SP werd tijdens de Provinciale verkiezingscampagne al geconfronteerd met het kledingmerk 'Protest', dat de partij wilde aanklagen vanwege het gebruik van hun 'merk'. Frisdrankgigant Coca-Cola gaat de strijd aanbinden met het Chileense frisdrankenmerk 'Cocaine'. Niet omdat het zo lijkt op Coca-Cola, maar omdat zo een naam volgens Coca-Cola in strijd is met de goede zeden. Multinationals als bewakers van de zedelijkheid? En nu ook als kunstcensoren. Het modehuis Louis Vuitton zag een schilderij van

de Deense kunstenares Nadia Plesner, waarop een Vuitton-tas als 'accessoire' figureerde, als symbool van de overdreven aandacht voor 'nietszeggende celebrities'. Vuitton zag het niet zitten en regelde bij de rechter een dwangsom. Die was al opgelopen tot 200.000 euro toen Plesner eindelijk van de rechter te horen kreeg dat ze niet hoefde te betalen.

BRAAF

Bezuinigen op defensie, je kunt ook overdrijven. Russische militairen kregen 'stooftopjes' te eten, die in werkelijkheid hondenvoer bleken te zijn. De woordvoerder van Binnenlandse Zaken bezwoer dat het hondenvlees toevallig tussen het andere vlees stond opgeslagen. Volgens de klokkenluider die dit aan het licht bracht, had de leiding echter zelfs de moeite genomen om de etiketten te vervangen: 'Topkwaliteit rundvlees'. Hij luidde overigens ook de klok over het feit

dat militairen staatseigendommen stiekem verkochten en het geld in eigen zak staken. In Nederland noemen we dat 'privatiseren'.

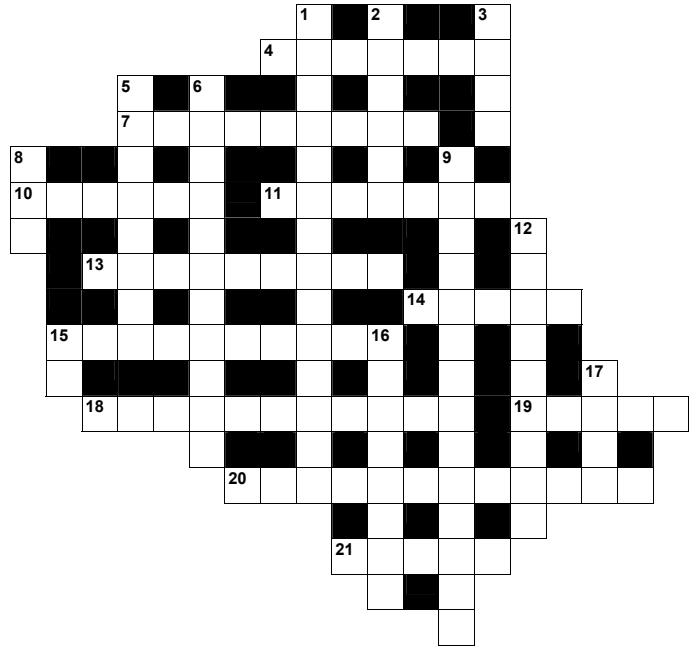
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4 Laagconjunctuur geeft niets dan ellende. (7)
- 7 De nationale hymne is burgerlijk. (9 en 5,4)
- 10 Zo'n nationale status is een bijzondere. (6)
- 11 Leraar = de zaak onder controle. (7)
- 13 Een radioactieve kersenpit is wat aan vuil overblijft. (9)
- 14 Loyaal dagblad. (5)
- 15 Ideële stichting is niet voor slapende honden. (6,4)
- 18 Orthodox zijn is zeker verstandig? (11 en 5,6)
- 19 Is het materieel gevolg van de Nederlandse Spoorwegen. (5)
- 20 De boeken zijn klaar, en op de balans in mindering gebracht. (12)
- 21 District produceert kunstzijde (en bij vorst: Hoofden). (5)

Verticaal

- 1 Bah, ferontrijning! Steets meer vaagtaal, faute en fremtworter in 't Nederlands. (14)
- 2 Ook op de kust zijn het nog steeds rovers. (6)
- 3 Beleeftde man in het leger. (4)
- 5 Extra uren draaien? Dan is de arbeid voorbij. (8 en 4,4)
- 6 Een monopolie is nooit krom. (11 en 6,5)
- 8 Wordt de bar nu ook al afgeluisterd? (3)
- 9 In dit bestuurlijke lichaam(sdeel) zetelen de koninklijke hersenen. (14)

- 12 (geen) Fundament van een huis. (9)
- 15 Wetenschappelijk onderwijs? Alleen op woensdag. (2, afk.)
- 16 Uitzendbureau opereert alleen in het westen des lands? (8)
- 17 Verstandige toespraak. (4)

KORT NEDERLANDS

Opdrachten: A geeft een aantal bestaande afkortingen. Het is de bedoeling dat u zelf voor iedere afkorting een niet-bestaande invulling verzint (met als het kan, dezelfde betekenis). De redactie zal inzendingen beoordelen op originaliteit (gebruik geen enkel woord uit het origineel). B geeft een aantal niet bestaande afkortingen. Verzin er iets leuks bij!

Voorbeelden A

- 1 WIK Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars
Voorbeeld Wie Is Kansloos
- 2 RV Rita Verdonk
Voorbeeld Rumoerig Voertuig of Recalcitrant Veertje

Opdrachten A

- 1 AID Algemene Inspectie Dienst
- 2 ME Mobiele Eenheid
- 3 NOS Nederlandse Omroep Stichting
- 4 CD Corps Diplomatique
- 5 RARA Revolutionaire Anti-Racistische Aktie
- 6 BB Bescherming Bevolking

- 7 IMF Internationaal Monetair Fonds
- 8 ARA Algemeen Rijks Archief
- 9 TBS Terbeschikkingstelling
- 10 KvK Kamer van Koophandel

Voorbeelden B

- 1 STIJL Standaard Toets IJdelheids-Leeftijd
- 2 LINK Laveloos In Nederland Kiest

Opdrachten B

- 1 KIKI
- 2 AN
- 3 POP
- 4 MMM
- 5 POLITIEK
- 6 MUNT
- 7 ZOOTJE
- 8 KLOON
- 9 NVN
- 10 SCHAAP

OPLOSSINGEN MEI

CRYPTOGRAM Horizontaal: 1) Bobo 3) Stukken 4) Startbaan
7) Snipperdag 9) Hongerige Wolf 10) Hangbuikzwijn 12) Ree
13) Leeg 14) Dierlijk 16) Ploertendoder 19) Dot 20) Tennisprof

22) Non-fictie. **Verticaal** 1) Baklava 2) Band 3) Stripfiguur
5) Toiletgang 6) Burgerkleding 7) Sensatieblad 8) Golfjizer
11) Vrijbrief 15) Steunen 17) Eettent 18) Doorzien 21) Iris.

SYNONIEMENSLANG Het opgeheven vingertje 1) baan 2) sla 3) pA
4) Razend 5) pEkel 6) bevEn 7) Net 8) Gek 9) wEt 10) Week
11) leEg 12) vaT 13) pErs 14) Hoofd 15) fAbel 16) aNti 17) eDel

18) Lawaai 19) gEld 20) oNnodig

Het gezegde is: 'Naar eer en geweten handelen'.

Winnaar puzzel mei: Agnes Koelemij uit Tilburg

Stuur uw oplossing vóór 27 juni naar de Puzzelredactie van de Tribune; Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam of tribunepuzzel@sp.nl.
Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

